Масса а мехкий пролетареш, вӀашагӀкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ШИНАРА, 14 ноябрь, 1978 шу. ● № 136 (5956). ● Мах 2 кепиг.

«ТБИЛГОРСТРОЙ» № 14 ЙОЛЧА ТРЕСТА ГРОЗНЕНСКИ УЧАСТКА БОЛХЛОШТА НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

У К А З

Городе Грозне 32 квартир йола ийс этаж йолаш наха чуӀе цӀенош хьалдеча доккхий производственни толамаш дахарах Нохч-ГӀалгӀай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Бузаладзе Зураб Ивановича — «Тбилгорстрой» № 14 йолча треста Грозненски участка плотника.

Одишелидзе Валериан Семеновича — «Тбилгорстрой» № 14 йолча треста Грозненски участка комплексни бригада бригадира.

Пухаев Илья Романовича — «Тбилгорстрой» № 14 йолча треста Грозненски участка отделочникий бригада бригадира.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. Правенький.

г. Грозный,
1978 шу, 10 ноябрь.

А.-В. Т. ТЕПСАЕВНА НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума

У К А З

Къахьегамхошта коммунистически кхетам луча хьинаре дакъа лацарахи КПСС мугӀарашка вола шовзткъе итт шу дизарца дувзаденнен Нохч-ГӀалгӀай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Тепсаев Абдул-Вагаб Тепсаевича — персональни пенсионера.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. Боков.

Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. Правенький.

г. Грозный,
1978 шу, 10 ноябрь.

№ 41 ЙОЛЧА УРИЦКИ ХОРЖАМИЙ ОКРУГЕ ГӀОЛЛА НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕ ХОРЖАМАШ ДАРА ЙОЛЧА ОКРУЖНОЙ ХОРЖАМИЙ КОМИССЕ

Хьачуденнача Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета депутатала харжа кандидат оттавара хьакъехьарча № 4 йолча Грозненски маькха завода болхлой, инженерно-технически болхлой, гӀулакхерча наьха юкъарча собране протоколаген № 41 йолча Урицки хоржамий округе гӀолла оттаваьча организацегара харжийта раьза хилара хьакъехьа кандидата еннача залвленеген хьежа а хьежа окружной хоржамий комиссе «Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьара Совет харжара хьакъехьарча» Нохч-ГӀалгӀай АССР Закона 35 статьяга хьежна гор. Грозныерча Октябрьски района № 41 йолча Урицки хоржамий округе гӀолла Нохч-ГӀалгӀай АССР Лакхехьарча Совета депутаталла харжа кандидатала дӀаязваьв 1936 шера ваь вола, эскаре гӀулакх деш вола, КПСС член, городе Грозне вахаш вола **Иванов** Марат Алексеевич.

Окружной хоржамий комисси.

ПЯТИЛЕТКА КХОАЛАГӀЧА ШЕРА—ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГАМ!

Декхараш кхоачашдир

Дика къахьегама толамаш доахаш хьайоагӀа Назрановски совхоза-техникума Яндарерча отделене коллектив. Паччахьалкхенна ялат дӀадалара пхе шера план дукха хӀама ца эшшаш кхоачашъяьй кхаш леладераша. Дуккьал укх цхьан шера ка бола ялет дехкад цар 700 тонн совгӀа, планагӀа 540 тонн йоагӀача.

Шерагара шерга дика толамаш доах боахемерча свеклаш лелавераша. Укх шера дӀайийнача 30 гектарах хӀаране тӀара 400 центнер совгӀа мерза овлаш чу а мийца, кхаш леладераша шекар доаккхача заводе дӀаяхьийтай 1250 тонн свеклаш.

Сийлахь-боккхача Октябра дикача хьокхамашца накъабахкара социалистически яхь йоаржаяь къахьийгача хьайбаш леладераша итт бетта Даьхенна дӀаеннай 260 тонн совгӀа шура, шера планах 300 тонн йоагӀача, дулх дӀаденнад 33 тонн, планагӀа шера дӀадала дезар 30 тонн долча. Шу чекхдалалехьа кхы а 50—52 тонн шура йохка лерхӀеш ба хьайбаш леладераш.

ХӀанз хьажкӀай тӀеххьара гектараш чуэцаши паччахьалкхенна дӀалуши латт боахаме. Уж дӀалургья 300 тонн совгӀа.

Б. УМАРОВ,
совхоза-техникуме партбюро секретарь.

Производства эффективности балха дикали лакхъяра тӀагӀертта къовсам а лоаттабеш, шерра социалистически яхь лелаеча «Автоспецоборудование» яхача Грозненски опытно-экспериментальни завода бригадашта юкъе яьржача социалистически яхье хадданза укх тӀеххьарча шерашка хьалха латташ хьайоагӀа коммунист, къахьегама ветеран В. С. Турашин керте латтача электросварщиккий бригада коллектив. Юкъера лаьрхӀача хӀара сменагӀа нормаш 125 — 130 процент кхоачашъю цо. Цудухьа укх шера апрель бетта иттлагӀча пятилетка кхаь шера план кхоачашъяьй бригадо, укх шера задани — сентябрь бетта.

Шоаш кийчъю продукци дикеи тӀехдикеи мара а ца хулийташ, къаьстта дика къахьегащ ва укхаза комсомолец, коммунистически къахьегама ударник Мазеин Сергей, электросварщик кагирхой хьехамча Карагаров Николай Сергеевич, кхыбараш БӀубенна пятилетка диъллагӀча шера чотах уж къахьегаш бола массехк бутт баьннаб.

СУРТА ТӀА: (аьрдехьара аьттехьа) электросварщикаш Н. Карагарови С. Мазеини.

И. ПЛИЕВА сурт.

ШУ ДИКА ЧАКХДАККХАРА

Къахьегама толамаш лакха долаш болх беш ба Сунженски района «Победа» яхача колхоза къахьегамхой.

— ЦӀейна хьалхарча вахте шерра социалистически яхь а йоаржаяь, коллективо паччахьалкхенга дехкад 3101 тонн ялат, планах 2800 тонн йоагӀаче — яхаш хоам бу юрта боахама районни управлене начальника В. Н. Кравченкос. — Баьцадавраш дехкад 2410 тонн е планал 410 тонн совгӀа. Толама кхоачашъяьй генараш дохкара план а.

Боахама хьайбаш леладераша дӀабаьннача итт бетта Даьхенна дӀаденнад 605 тонн дулх, шера планах 620 тонн йоагӀача, 1551 тонн шура, шера план 1800 тонн йолча. ДӀадахача шерац нийсдича укх шера паччахьалкхенга ехка хьайбай продукташ дуккагӀа хиннай: дулх — 78 процент, шура — 6 процент.

Парте Центральни Комитета июльски Пленума решенешта гӀулакхашца жоп дала лаьрхӀача колхоза къахьегамхоша дош деннад, шу чакхдалалехьа кхы а 310 тонн шура, 100 тонн совгӀа дулх Даьхен заготовительни организацешка дӀакхачийта.

Дикача толамашца чакхдаккха лаьрхӀад колхоза коллективо пятилетка кхоалагӀа шу.

Ханал хьалха а бувлаш

ИттлагӀча пятилетка кхоалагӀча шера социалистически декхараш тӀайийцад Ленина орден [illegible]ча «Грознефть» производственни объединене оборудованена ремонт а комплектаци а яра йолча база коллективо: шера план ханал хьалха кхоачаш а еш, планал совгӀа 16 эзар сома маьхера оборудовани ремонт а яь кийчъе, къахьегама овсарле планагӀа лаьрхӀачул совгӀа 1,1 процент лакхъе, 15 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхое.

Мишта кхоачашду база кулгалхоша шоаш тӀайийца декхараш ?

Итт бетта планал совгӀа цар кийчъяьй 52 эзар сома маьха оборудовани, оатхалаш, металлоконструкцеш, кхыяраш.

Социалистически яхье хьалхара моттиг лаьккхай коммунист Штокман Аркадий Хришевич керте латтача цхьоалагӀча цека коллективо. Цо эггара дукхагӀа ремонт а яь кийчъяьй оборудовани, оатхалаш, металлоконструкцеш.

Старогрозненски бурув тохача моттиге эггара кӀоаргагӀа бурув а теха яккха еза № 714 йола скважин йоаккхаш я Старогрозненски бурув тохара балхий управленера коммунист Шуликин Иван Макарович керте латта бурув детта бригада.

Укх шера май бетта юкъ скъалуча хана кхаь шера планагӀа 4342 метр бурув тоха дезача 4763 метр бурув а тохаш, кхаь шера план дикка тӀехкхоачашъяь хиларах рапорт делар бригада бурувдеттараша.

Бурув тохара сухал лакхъярах, химически реагенташ, электроэнерги, кхыйола материалаш кхоярах, духхьал октябрь бетта кходир производствана 20 эзар сом.

ХӀара сменагӀа нормаш тӀехкхоачашъеш я бурувдеттараш Варичев Василий, Иванов Алексей, Сайко Георгий, Жидков Григорий керте латта сменаш.

Т. АЛЕКСАНДРОВ.

КОМСОМОЛЬЦАШ ХЬАЛХА ЛАТТ

«Терек» яхача фирма Ермоловски филиалерча кагирхоша ВЛКСМ 60 шу дизара сийна яьржача яхье дизза дакъа лаьцар.

Коллективо даьхача къахьегама толамех доккха дакъа доал къонабарий. Доккха беркат доалаш къахьег, юкъарча вахаре дакъа лоац дуккхача комсомольцаша. Царех ба Ибрагимова Тамара, Амерханова Хеда, Хабибулаева Макка, кхыбараш. Укх шера хьалхарча ялх бетта дика къахьегарах комсомола Грозненски райкома Сийлен грамоташ елар царна.

Карара шу долалуш Ерригсоюзни комсомольски собране ше тӀайийцача социалистически декхарех геттара дика лоархӀаю пятилетка 4,5 шера план ноябрь бутт болалуш кхоачашъяра денна дош толамца чакхдоаккхаш йола Ислямова Ӏалаудина смена.

Комбината общественни вахаре дика дакъа лоацаш ба филиала комсомольцаш. Отчета юкъерча хана комбината коа лостам беш, из цӀендеш субботникаш даьд, хьалха латтача къонача болхлоех 20 саг комсомола мугӀарашка хьайийцав, фанерни цеха бракераш Кадырова Балкан, Зелимханова Ӏайшат, электрик Аздамиров Алик, кхыбараш санна бола 5 комсомолец парте мугӀарашка дӀаэцара йола рекомендацеш еннай Исаева Малика секретарь йолча комсомола комитета инициативах. Опытни кулгалхо йолча Исаевас арахеца продукцеш дукхагӀа хилийтара, уж алсамъяхара, къахьегама дисциплина чӀоагӀъяра, кагирхой кхетамца хьалкхебара, цар хувцалу балха говзалаш Ӏомаяра тӀехьа комсомольцаша цхьана низ тӀабахийта къовсам лоаттабу.

Август бетта хиннача комсомольски собране соцам а баь вӀашагӀъеллар къонача коммуниста Цуев Сайд-Эмина кулгалдеш хургйола комсомольско-кагирхой смена. ХӀанз А. Ислямова сменаца яхь лелаеш я из.

«Куларинский» совхоза кхашка балхаш дераштa тӀехь шефство лелаю комсомольцаша. Сихдаь хьайбашта доакъар Ӏалашдеча хана совхоза кхашка го йиш яр уж, ялат чуэцача хана хьажкӀий кхашка. Ишттa баьцадаараш чуэцаш доккха новкъостал даьд цар района кхыча боахамашта а.

Комсомольцаша кӀоаргга Ӏомаю парте XXV съезда КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума материалаш. Укх тӀеххьарча хана хӀара денна ешар комсомола 60 шу дизара хетаяь йола общественно-политически темаех йола материалаш. Дукха кагий нахи мехкарийн дешаш ба кагирхой сайрийнарча школашка, техникумашка, вузашка.

Комсомола комитето ханханахьа арахец пензагет, «Комсомольски прожектор». Цар тӀа дувц дикагӀболча комсомольцех, кхоачамбоацарех. Нагахьа сана моллагӀча комсомольца къахьегама дисциплина толхаяь, кхыдола гӀалат далийта моттиг нийсъелча комитет хьагул а йий из дош дувца оттаду. Балха ледара хиларах Дашаева Айнайн брак ярах болхлочун Селимонова Хелисатен дешаш дийцар собране. ХӀанз шоашкара хьокхам а телаш дика комсомлоьцаш ба уж.

ХӀаьта укх деношка Сийлахь-боккхача октябра 61 шу дизара сийна тӀайийца социалистически декхараш толамца кхоачашдир «Терек» яхача фирма Ермоловски филиала комсомольцаша.

Я. ЦУЕВ.

«БАРКАЛ ШОАНА, ХЬЕХАМЧАШ!»

Барайтта шу да Кальченко Александра «Красный пахарь» яхача Шелковской районерча колхозе доярка йола. Хьалха цун хиннача новкъостех дукххабараш хӀанз бац цига: цхьабараш фермана гаьна бахаш хилар бахьан долаш дӀабаьннаб, вожаш халонех кхерабенна юхабаьннаб. Доярка дувц:

— Духхьал алапи бахьан хьанийцача балхо, хьа дега безаш из беце, дегагӀозале, тӀехьале лац. Къаьстта а тха, хьайбаш леладерий, балхо. Балхаца хьа безам хиларои ца хиларои къоастаду дуккхадар. Доярка балха тӀахьожам ловттабе атта дац, цкъаза вӀаштӀехьа а даргдац. Масала, бисаб-кх етт ца беттащ. Е доярка безам ца хиларах дале а, е кхы «бахьан» дале а. Из дош бахьан дояркана духхьал бехк бе хала да — шовзткъа бахьан корадоагӀаргда цу гӀулакха дакхха. Аз из хӀана ях аьлча, тха балха тӀа керттера судахо — къахьегамхочун ший эздел, эхь да ала ях. Са сай деррига вахар балхаца дувзаденна да...

Кальченко балха енача хана ферме ши эзар килограммал тӀех шура якххацар хӀара Ӏаттагара лаьрхӀача. Из а дика лоархӀаш толам бар. ХӀара Ӏаттагара 2500 килограмм якххара тӀехьа къовсам болабир Александра Николаевнас. ЦӀаьхха якхханзар котало, хӀаьта а ше лаьрхӀар кхоачашдир цо. Цул тӀехьагӀа цхьа-ши шу даьлча цунцарча новкъосташа Михайличенко Любас, Савченко Анастасе, Лукманова Зинандас, кхычар йоаккхар иштал шура.

Кхо шу хьалха Кальченко Александра тӀехъяьлар кхо эзар килограмм шура хӀара Ӏаттагара якххара лаьрхӀача «доазол». Цунна тӀеххьа-тӀехьа хьагучабаьлар хьалхалаттача доярка болам хьаллоацараш а. ХӀаьта тахан из цифра саго тамаш еш яц. Ишттa ба ферма коллективерча социалистически яхьа низ!

«Таханара рекорд — кхоанара норма» яхача девизагӀа болх бу колхоза дикагӀйолча ферме. Укх шера Кальченкос дош деннад хӀара Ӏаттагара 3700 килограмм шура яккха.

— Коммунист хиларах со шозза дукхагӀа бехктокхаме я сай дош кхоачашдара, — йоах Александра Николаевнас. — Толамаш даха со Ӏомаяьраш цхьан хана сол дикагӀа болх бовзащ, къахьегамах на йоалаш хинна са новкъостий ба. ХӀанз массанахьа даьржа хьехамчал цу хана хиннадеце а, дуккхадар хьанийцад аз боккхагӀчаргара, дукхагӀа опыт йолчаргара.

Шу доаделча денз еррига торонех пайда эца гӀерт Кальченко. ДӀабаьннача итт бетта ше лелабеча 42 Ӏаттах хӀаранегара 3214 килограмм шура яьккхай цо (доахан механически хьисапе детт). Из хьокхам — колхозе меттел, районе а лакхагӀа ба.

Доярка лерхӀар да хӀара Ӏаттагара йиъ эзар килограмм шура йоаккхилга.

— Цу яхье котваргвар хано хьахьокхаргва, хӀаьта керттерадар — из дош кхоачашде гӀертилга да, — йоах доярка.

* * *

Советски Эскарера цӀавеначул тӀехьагӀа «Червленский» колхозе болх бе Ӏийра Павлов Владимир. Воддашехь а ремонтни мастерске балха эттар. Боахама керттерча инженера аьлар Владимирга цу хана:

— Хьай цхьаккха професси еце а сагота ма хила хьо. Ӏомаергья вай хьона эша говзал. Федор Васильевича уллув хургва хьо болх беш.

Из дар ши шу хьалха.

— Сога хьабенна болх безам тӀабодаш бар — йоах хӀанз Владимира: автомобилийн, комбайнийн, тракторийн электрооборудовани тоаелга. — Бакъда, дукхагӀдар вӀаштӀехьдалацар, халонаш дукха яр. Хьалхарча деношка, кӀирашка хулар: Федор Савельевича ше электрооборудовапе схеман чертеж а оттадий, сога оалар: «Ӏомае еза ер схема, тӀаккха къамаьл дергда вай».

ШоллагӀча дийнахьа цаӀ шоллагӀчоа тӀехьа долаш хаттараш дора аз хьехамчага. ХӀаьта цо сатийна, саббаре, дикагӀа со кхетаргволча тайпара хьадувцар дерригa а. Цул тӀехьагӀа аз фу Ӏомадаьд, фу зийнад хьожаш сога ладувгӀар.

Сона чӀоагӀа накъадаьлар къахьега волалуча деношка уллув иштта дика дог дола воккхагӀа, уйлано ма-леххара хьехамча Федор Савельевич Беляйкин нийсвенна. Аз доккха баркал оал цунна цо сайпа еннача вахара школах.

ХӀанз колхозе дикагӀвола электрик ва Владимир. Цу тайпара дола масалаш шортта кхувла йиш я «Червленский» колхозера. Цига цӀенхаштта теркалду тӀеххьарча хана кагирхошта хьехамчал леладара гӀулакх. Цу гӀулакха производственни доакъошка пхиъ хьехамчий совет вашагӀъеллай. Керте латтараш — кулгалхой ба.

Ишта совет айденнача хьинарца болх беш я гараже а. Эшаш йола опыт хӀанз а йоацача хӀара къонача шофера ва хьехамча. Масала, гӀорваьнна водитель Решетников Николай ва Пиркин Валентинеи Шапкараев Алимханеи хьехамча. Иштта къонача шоферашта Кудя Владимиран Нурлумбаев Алимханан ший опыт дӀаӀомаеш ва Филиппченков Константин. Шоай йоккха опыт дӀа а луш, хержа професси ма-хулла сихагӀеи дикагӀеи караерзае, балха хана кхом бе, техника дикагӀа йовза Ӏомабу уж хьехамчаша.

Комсомольско - кагирхой пхиъ звено вӀашагӀъеллай ВЛКСМ комитето. ТӀаккха звеношта керте латтараш йоккха опыт йола къахьегамхой ба, эшачоа дӀабала хьехам, говзал а йолаш. Масала, ший декхарех дика лоархӀалуш хьавоагӀа гранулаш кийчъеча мехотряда начальник Харакозов Валентин Христофорович. Из ва колхоза хьехамчий совета кулгалдеш. Цо доал деча мехотряде геттара дика леладу кагирхошта вахара, къахьегама гӀулакхаш Ӏомаделга, опыт йолчарна ховр царна дӀалулга.

Цудухьа къонача колхозхоша дег тӀара баркал йоах хьехамчашта.

Е. ФАРНИЕВА.

Пятилетка хьалхалаттараш

КОЛЛЕКТИВЕ ТЕШАЛ ДУ

Ткъаь цаӀ шу да Котиев ИспаӀий Шимохас «Назрановский» совхоза кхашка болх бу. Казахстана шаьрача аренашкеи аханза даьдача баьш тӀеи ялаташ кхедеш Ӏомаяь говзал ше ваьча юрта йизза дӀалуш хьавоагӀа механизатор Пхьилекъонгий-Юрта цӀавенача дийнахьа денз. Тайп-тайпарча тракторашъ тӀа болх баьб Шимохас цу дуккхача шерашка, эшелонашца дӀадаххьал ялат, генараш, коартолаш, кхыйола юрта боахама культураш кхеяьй. ЦӀаккха а хиннавац из тӀехьабусарашца.

Пхе шера хиннав бригадира помощник. Къаьстта дагайоагӀаш дег чу йисай из ха. «Назрановский» совхоз ши боахам а баь йийкъача шера цунах дӀакъаьстача отделенешта дӀаслар тишагӀа мел хинна трактор, тӀехьаювза инвентарь. Цул хьалхагӀа а керда техника кӀезига хиннача боахаме нагахьа яцар тоае ца езаш механизм. Трактористашца, слесарашца цхьана техника тоаеш, болхлошта къахьегара а салаӀара а эша хьалаш Ӏалашдеш хулар бригадира помощник дӀаьхача деношка. Каст-каста нийслора механизатор воацаш йисача трактора руль бе йолла езаш а. Бакъда, Шимохас цӀаккха а бӀу къожабаьбац балхах. Цо ца беш цхьаккха тайпа болх бац кхашка.

ХӀанз Котиевга МТЗ-52 яхача марках йола чархаш тӀара трактор я. Кхыйола «Беларусаш» ца лелача моттигашка хийцца болх бу цо.

Пятилетка кхоалагӀча шера бӀаьстан культураш дӀаюв ка тӀакхаьчача, отделене а совхоза а кулгалхой хьалхарча Шимохийга кхайкар. Генараш дӀадийра механизатора 180 гектара тӀа. Ше звеньевой а волаш. Шоай отделене из болх чакхбаьнначул тӀехьагӀа лоалахарча БурокӀалхарча отделене вахийтар новкъостал де. Цига а дӀайийра 60 гектар.

Белгалдаккха безам ба: бӀаьсти лаьттача йоачаша, нагахьа кха мара ца дуташ, генараш дӀадийна деррига лаьтташ толхадир укх шера районе, «мучнистая роса» оалача лазаро доадир фу. Бакъда, района боахамашка специалисташа юха ца оахаши шозлагӀа генараш дӀа ца дувши дитача кӀеззигача кхашца дар Котиева генараш дӀадийна шаккхе а.

Цхьабакъда, хьувкъам лакха хиланзар. ХӀаьта мел хьийгадар къӀ! Гурахьа зябь аха йолайнча денз вож гуйре тӀакхаччалца. БӀаьстан юхье лаьттанцара тӀоадал дӀакъовлаш, тӀаккха фу дӀаделехьа цӀаьхха, макхаш даьхар йоархӀ хьалхьайначул тӀехьагӀа деррига кха дӀалоацаш культиваци йир, кӀеззига яле а удобренешца хьаьндир кха. Генараш дӀадийначул тӀехьагӀа а дир агротехнико хьехаш дола гӀулакхаш. ХӀаьта а, деррига даь йисте доаллашехьа а доладеннача догӀаша чӀоагӀа зе дир хургболча хьувкъама.

Цхьаькха а да механизатора ше къердаш. Деррига балхащ даьчул тӀехьагӀа гурахьа хьувкъам чуэцача хана, цул кӀеззига хьалхагӀа кхайна доал де дезача хана звеньевой цу балхашта юстара нийсвелар. ХӀаьтта хьатӀаэттача саготагӀа долча балхашка дӀахьожавир из. Со цига хиннача хана а воаллар мукх дӀабувш.

— ХьалхагӀа силоса лаьрхӀа хьажкӀаш хьакха вахийтар, совхозе вӀашагӀъеллача къаьсттача мехотрядаца, цул тӀехьагӀа, гурахьа ялат дӀадув ха хьатӀаэттача из болх бе бийзар, — йоах Шимохас. — Генараш дӀадувши хьалкхедеши болх баь тхо тхоаш тӀахилча хьувкъам а лакхагӀа хургболаш санна хет-кх. Тха звенон кха ма-дарий из мелла аьлча а. Соахка звенос из мисел долча кхай тӀа дӀадийнача генарий хӀара гектара тӀара 10 центнер хьувкъам баьккхар.

Бакълув механизатор. Хьалкхее аьнна звенога дӀаенна культура чуийца яллалца цу кхай тӀа деш дола балхаш звеньевой тӀахьожама кӀал е из дакъа волаш чакхдаха деза. Иштача балхо ше нийса хилар дуккхаза а хьахьекхад.

Опыт йолча механизатора тешал деш, отделене кулгалхошен совхоза специалисташеи барт бича санна йоах: «Дика болхло ва, кхашкара балхаш довз, де дезар фуд хов. ЦӀаккха а хиннаяц шийна тӀадилла гӀулакх Котиев Шимохас кхоачаш ца деш моттиг. Техникага берага санна хьож».

Къаьстта теркам тӀабахийта боагӀаш да тӀеххьара дешаш, хӀана аьлча царца дувзаденна да механизаторий балхацара безам совбоаккхаш е геттара боабеш дола гӀулакх. Техника лораярахи дика лелаярахи трактористашта, комбайнерашта, кхыча механизаторашта совгӀата хьисапе ахча тел. Цхьабакъда, «Назрановский» совхоза механизатораша хӀанз а хьайийцадац дӀадаьннача шера техника дика лелаярах доагӀар. Бахьан: ремонт ца йича дагӀац йоах.

— Са трактор, масала, хӀанзчул тӀехьагӀа кхы а шин шера тоае ца езаш я, — йоах Шамохас. — Аз лораеш лелаю из. — ТӀаккха ремонт е ца езаш лелаеча техниках дукхагӀа а ма-доагӀий из бокъонца лаьрхӀача-м...

— Мастерске хьал а йиге, ремонта дӀаоттае, хьайна цу гӀулакхах доагӀа ахча деза, аьннад тхога, — тӀатох цо яхачоа тракториста Оздоев Хаматхана. — Лораяра меттел техника сихагӀа йохае яхачоа тара да тхога дувцар.

Ишта дац. Эксплуатаце ханага хьежача тоае а йоагӀаш, дика лелаяр бахьан долаш вешта эшаргйолчарех гаьнна кӀезигагӀа мара ремонташ, материалаши къахьегами а ца эшаш хул цхьайола машин. Кхоьча запасной оатхалийн къахьегамен маьхах инструкцеца оттаяь йола процент йоагӀа цу тӀа болх беча механизатора. ЛоархӀам боллаш ахча хул цунах дӀалаьрхӀача. Кходаьр дукхагӀа мел хул дукхагӀа хул. Из ший ханнахьа дӀакхачийта деза доагӀачарга.

ТӀаккха, нагахьа санна пхе шера вӀалла тоа ца йнча, масала, Шимохий яр санна?! Из 1973 шера хьанийца трактор я.

— Цу хана денз мастерске тоае а йингаяц, — йоах механизатора. — Соахка двигатела чура компрессорни гӀозараш а хийцад, цхьац-цхьаццанахьа «мосташтеи» соанаштеи кӀезига-дукха кулгаш а дийттад аз айса, бригаде а тховй коа а. Уж тайпа ремонташ дукхагӀъяраш трактористашеи комбайнерашеи шоаш ю. Цкъа-дале, тешамегӀа а я, — хьайна дикагӀа хов мичахьа фу де деза; шозлагӀ-дале, гӀулакх доацаш сеца а латтац.

Из а да тоаелга, ремонт елга. Бакъда, декхарийла болча совхоза болхлоша шоай ханнахьа оттадаьдац цу балхашта доагӀаш дола документаци, лаьрхӀадац ремонтни балхашка дӀадахар, кходаьр.

РСФСР совхозий болхлошта къахьегамах ахча телара положеней сборника тӀа (стр. 59 — 63) язъяь я техника лораярахи дика лелаярахи ахча теларах йола условеш. Цар тӀа аьннад:

«Боахамий кулгалхой бокъо яц трактораши юртбоахама машинаши лораярах а дика лелаярах а доагӀа ахча трактористашта - машинисташта дӀа ца луш дита».

Совхоза планови отделе хьежача гучадаьлар механизатораш бакъ болгеи царна доагӀаш дола ахча бокъо йоацаш тӀехьадаьккхалгеи. Отдела болхлоша дош делар укх гаргарча деношка из дӀалургда аьнна.

Сона лов, цӀаькха яздеча хана ужжамо, болхлой раьза боаца хӀамаш юкъе а доацаш. духхьал цар дикача балхах язде йиш хилар. ХӀаьта ди[illegible] хӀамаш Шимохий шортта да: цун тракторо укх шера итт бетта кхоачашдаьд 794 гектар условни оахам, шера йола норма 781 гектар йолча; соахка 1100 гектар аьяр, нормагӀа 744 йоагӀача.

З. ДАУРБЕКОВ.

ПЯТИЛЕТКА ПЛАНАШ КХОАЧАШЪЕШ Я

Парте XXV съезда, КПСС ЦК декабрьски (1977 ш.) июльски (1978 ш.) Пленумий решенеш кхоачаш а еш, Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизара яха ма-йоаггIара накъаяра, пятилетка кхоалагIча шерей бIарччача иттлагIча пятилеткаи задането ханал хьалха кхоачашъяриц духьа шерра социалистически яхь а йоаржая, треста коллективо белгталара дакъа лаьцад иттлагIча пятилетка шин шерей йис беттей планаш кхоачашъеча, цу тайппара шийна оттаяь план 104,6 процент кхоачаш а яь. Планал совгIа 1797 эзар сома маьха ремонтно-гIишлон балхаш даьд.

Капитальни ремонт бIарччча хьанийцача 101,9 процент тIехкхоачашъяьй 9 бетта план, цу даькъе коммунальни объекташта капитальни ремонт яра план 144,7 процент, шоай доалахьара производственни базаш хьалъяра план 189,2 процент, коммунальни объекташ хьалъяра — 114,1, бахача наьха заказергIа ремонт ярен гIишлош хьалъярей план 102,9 процент.

Ремонтно-гIишлон балхий план кхоачашъеча эггара доккхагIа толамаш даьхад треста чуйоагIача дуккхача организацеша: наькъаш дехкача тIаьш техкача управлене, Грозненски-юрта управлене, Гудермесски управлене, Малгобекски ремонтно-гIишлой управлене, Спецуправлене, Урус-Мартановски ремонтно-гIишлой участко, Спецэлектромонтажни участко. Царна юкъера Грозненски-юрта ремонтно-гIишлой управлени иттлагIча пятилетка диълагIча шера лаьрхIа ремонтно-гIишлой балхаш деш я, кхаь шера план 2 шерай 9 беттай кхоачаш а яь, хIаьта наькъаш дехкача-тIаьш техкача управленей Гудермесски ремонтно-гIишлой управленей иттлагIча пятилетка кхаь шера план 2 шерай 10 беттай кхоачашъяьй.

ИттлагIча пятилетка 2 шерей 9 беттей баьча балха итогергIа эксплуатаце дIаеннай 4849 квадратни метр чуIе моттиг, 2050 дешархочоа моттиг йола школаши школьни гIирсаши, 15 квадратни метр водопроводни сеташ яхкаьй, Урус-Мартане бани, Граждански оборона штаба гараж, г. Гудермесе асфальто-бетонни завод, Орджоникидзевски станице газови боахама база, Брагуны яхача, Шалински района Октябрьски яхача юрташка Советий зданеш, Троицки станице ДОУД нах бийша ухка корпус, гор. Грозне кхоъ спец. объект, Ачхой-Мартане халкъа суд чуйола цIенош, Советское яхача юрта Госбанк хьалъяьй. Цул совгIа, тоаяьй 58 эзар квадратни метр чуIе моттиг, 16,6 эзар дешархочоа моттиг йола школаши школьни гIирсаши, 365 моттиг йола гостиницаш, 1270 моттиг йола деша даха ха йоацача берий учрежденеш, 4950 маьнги чулатта больницаши поликлиникаши.

Алхха 1978 шера 9 бетта эксплуатаце дIаденнад Шелковской станицера 4 квартира йола чуIе цIенош, Советское яхача юртара цхьацца квартира йола шиаш чуIе цIенош, гор. Аргуне 8 квартира йола чуIе цIа, ЧIишкара 14 квартира йола цIа, гор. Гудермесе водопровод, Алхазурово яхача юрта школана хьатIабаь гIирс.

Цу тайппара, 1978 шера 9 бетта эксплуатаце дIаеннай 1175 квадратни метр чуIе моттиг, 320 дешархочоа моттиг йола школаши школашта хьатIадаь гIирсаши, г. Гудермесе водопроводни сеташ. Тоаьй 16838 квадратни метр чуIе моттиг, 3550 дешархочоа моттиг йола школаши школашта хьатIадаь гIирсаши, 485 маьнги чубола больницаши поликлиникаши, 300 моттиг йола деша даха ха йоацача берий учрежденеш.

Укх шера IV квартале эксплуатаце дIаяла лерхI Аргунски производственни база хьалхара аргIа, тIаккха цо йиш хулийтаргья 1979 шера хьалъеш латта объекташ аьшкабетонни изделешцей конструкцешцей Iалашъе.

Треста социалистически декхараш кхоачашдара гIулакха юкъе доккха дакъа лаьцад новкъосташа Ахмадова Масале — Грозненски-юрта РСУ штукатура-маляра, Мурадов Ширване — УДМС асфальтировщика, Х. Эльмурзаева — Урус-Мартановски РСУ каменщика, М. Местоевас — Назрановски РСУ штукатура, дуккхача кхычар.

Къахьегамера хьокхамаш лакха хиларах нов. Т. А. Банникована — Грозненски РСУ-1 штукатура-маляра III степена Къахьегама Сийлен орден лелаечоа «Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни гIишлонхо» яха цIи еннай, хIаьта иштта правительственни совгIаташ деннад: III степена Къахьегама Сийлен орден — гIишлошъяра механизаци еча управлене экскаватора машиниста А. А. Орсахановна, «За трудовое отличие» яха медаль — Гудермесски РСУ штукатура-маляра Шаипова Тумишана, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота — Спецуправлене слесара-сантехника Б. И. Рязановна. «Социалистически яхье котваьннар» яха знакаш еннай 50 сага.

Треста подразделенешка коммунистически къахьегама 431 ударник ва, из сийдола цIи лелаеш 16 бригада я. Къахьегамца коммунистически гIулакх хилар духьа лелаеча яхье дакъа лоацаш хиннай 30 бригадей 1800 совгIа саги.

Иштта белгалдаккха доагIа, тIанийца социалистически декхараш кхоачашдара гIулакха юкъе УДМС начальник нов. Л. Н. Канаев санна болча треста подразделеней опытни кулгалхоша доккха дакъа лоацаш хилар.

Треста кулгалхоша, партийни профсоюзни организацеша коллектив оарцагIъяьккхай 10 пятилетка кхоалагIча шера плани социалистически декхараши тешшаме кхоачашдара, хIаьта уж декхараш кхоачашдергхиларах шеко а яц.

Г. ДЕМИН,
«Чечингремстрой» треста управляющи.

Боккха толам

ИттлагIча пятилетка задани ханал хьалха кхоачашъяра шерра социалистически яхь йоаржаьча пассажирски транспорта Грозненски производственни объединене дукхача водителаша бизза пайда эцшоай торонехи кхоачамехи. Царех ба пятилетка шин шерей ах шерей задани кхоачашъяь водителаш Карасеев Владимир Николаевич, Астеев Сулейман Вахаевич, Головченченко Григорий Ермолаевич, кхыбараш. ХIанзлехьа цхьайттлагIча пятилетка чотах цар дIа-юха дихьад эзараш тоннаш халкъа боахама мовхьаш.

Б. КОСТОЕВ.

Къаьстта дика къахьегаш хиларца чхьагIара - коньячни комбинате дуккханешта вовзаши цар лоархIаши ва слесарь - наладчик, коммунистически къахьегама ударник Мусаев Исрапил Исаевич. Ше доал а деш, хьожаш йола оборудовани массаза а дикача хьал тIа хулийт цо. Цхьа смена дIаяхийтац цо ший норма 115 процентал чухьнахьа кхоачашъяь. Цудухьа эггара хьалхарчарца кхоачашъяьй пятилетка кхаь шера план а.

СУРТА ТIА: наладочни балхаш деш ва слесарь-наладчик И. Мусаев.

И. ПЛИЕВА сурт.

КЪАХЬЕГАМА ДИКАЧА УЙЛАШЦА

Ленина орден лелаеча «Грознефть» объединеней Назранерча Ахриев ГIапура цIерагIча «Электроинструмент» яхача заводей коллективаша дIадоладаь патриотически гIулакх хьаллаьцараш тIехь-тIехьагIа дукхаза а хул, хIаьта цар къахьегама толамаш сов а дувл. Из гIулакх хьаллаьцарех цаI я Назрановски трикотажни фабрика.

— Оаха чIоаггIа теркам тIабахийта Iомабир мехкдаьттахойи тхоай лоалахой машинашъеринии тIахьехам, — яхаш дувц фабрика директора Н. Г. Исоченкос, — тIаккха вывод а йир: болх тоабара, пятилетка кхоалагIча шера йиълагIа квартал хьинаре чакхьяккхара, планал совгIа итташ эзараш сомий маьха продукци ялара мел эша хьалаш долаш да предприятеаьнна.

— ХIаьта хIанз, хоза а хеташ, ала йиш я, — дIахо дувц новкъоста Исоченкос, — коллективо ший дош кхоачаш а даьд. Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизара дикача гIулакхаща накъа а енай. Оаха ханал хьалха кхоачашйир октябрь бетта план, заданел совгIа еннай 253 эзар единица тийга-трикотажни изделеш. План кхоачашъяьй арахийцача продукце боарама а цунна реализаци яра а даькъе. Керттердар да дикала план кхоачашъяр. Нагахьа санна планагIа ерригача арахецача продукцех хьалхарча сортах яр 59 процент хила езаш хиннаяле, ма-дарра аьлча хьалхарча сорта изделеша 63 процент лоац. ХIаьта из чIоаггIа лоархIаме а да.

Из Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизарца дувзаденнача КПСС ЦК ТIахьехамашта денна хьадда жоп да. Из производства эффективности беррига балха дикали лакхъяра республика къахьегамхоша лоаттабеча къовсама юкъе лаьца дакъа да. Из, бухсоццаш, наьха шоай пизах тешам болийташ а уж керда толамаш дахара тIахьехаш а йола лоархIаме морально - технологически фактор я.

Продукце дикалца ювзаенна йола цхьаькха лоархIаме цифра а йовзийтар тхона фабрика директора. ТIеххьарча хана заказчикий оагIорахьара продукце дикала хьакъехьара претензеш 5—6-за кIезигьеннай дIадахача шера цу ханаца нийсйича. ХIаьта заказчикаш тха дукха а, берригача мехка дIабаьржа а ба. Кхоачам ба, Назранера тийга-трикотажни изделеш Советски Союза йоккхача 18 базе йолх аьлча. Уж йохьийт Москве, Свердловске, Чите, Магнитогорске, Волгограде, Воронеже, Тамбове, иштта вайна лоаллахарча вежарий республикай столицашка — Махачкале, Орджоникидзе, Нальчике.

Географи ишта шера хилаpo тешал ду халкъашта юкъера доттагIал чIоагIлуш а дегIаенача социализма обществе экономически бувзамаш дохаргдоацаш а хилара.

Мишта вIаштIехь даьннад иштта лакха дикала толамаш даха?

Уж даьхад, эггара хьалха, коллектива политически сакхетам лакхбара, патриотически уйлаш тоаяра, Советски Iаьдала 61 шу дизар дикача гIулакхаща белгалдаккха гIертар совдаккхара наькъаца. ХIаьта из ду деннад коллективе беш бола кхетама болх тоабар, болхлой хьашташ кхоачащдарей цар профессиональни говзал лакхъярей гIулакхаш теркалдеш хилар бахьан долаш.

Керда оборудовани йовзаран прогрессивнегIа йола технологи Iомаяран хетаьча занятей цикл чакхъяьккхай предприяте. Занятеш йир фабрика керттерча инженера Плиева Хамарзий Елизаветас. Швея - мотористкаш, тIахьожамхой, кхыбола къахьегараш раьза а болаш ихар занятешка, хIаьта дешара программа дика кхета а йир.

Чакхдаьккхад тIахьожама аппарата переаттестаци елга. ТIахьожамхошта хьадда инструктаж яьй, производства эффективностах а балха дикалах а бола цар бехктонхам лакхбаьб, хIанз цар хIаранегара хьадех хьачутелаш йола изделеш дика хилийтар. Предприяте кулгалхой, инженерно - технически болхлой, производства хьалхалаттараш дукхагIа аха баьннаб базашка, мах беча организацешка, потребителаша дIадехараш фуд хьеж, ийдархой замечанеш теркалъю.

Коллектив оарцагIъяккхара боккхача лоархIаме хиннад арахецача продукце дикал лакхъяра тIаерзаьча мероприятешка хьежжа оттадаь социалистически яхья керда хьалаш. Хьалхарча сортах йола изделеш арахецарах тергйола премеш белгалъяьй. Из бахьан долаш совбаьннаб болх беш болча кхалнаьха балхацара безам, уж хIанз дикагIа хилийта гIерт шоаш хьаю изделеш. Хьалхарча сортах йола продукци кийчъярах тийннача премеша дерригача алапех 10 процент дIалоац.

Керда къахьегама толамаш дахара дегаш урaувттаду фабрике къахьегарий КПСС ЦК Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизарах долча ТIахьехамаша.

Цу тайпарча торонех цаI я наха юкъера керда гIулакхаш, царна юкъерча доттагIалцей вIаши гIо дарцей дувзаденна гIулакхаш. Беза хьаьший санна раьза хинна тIанийцар укхаза вай мехка массех городера баьхка къона специалисташ. Масала, Горькера енай Бодягина Валентина, Воронежера — Неровная Ольга. Царна шиннена а чIоаггIа хьашт дола болх белар, производственни участкай мастераш ба къона специалисташ. Царна квартираш еннай, бытовой хьалаш Iалашдаьд, кхыча эшарий йоакхо ю, цудухьа керда къахьегама коллектив шоай цIа санна хет царна, шоай цIенна беш санна бу болх а.

КхоалагIча участка мастера Бодягина Валентинас цу сахьате теркалбир йижарий БогатыревгIар. Хьинар долаш, болх дика беш, тIадилла гIулакх халадар аьнна юха ца бовлаш кхоачашдеш я Зайнапи ПаьтIамати. Амма шоаш къона хиларагIа кхоачамболлаш опыт а знанеш а яц цар. ГIо эш кердача мастера низ кхачацар царна эша гIо дара. Цо Iомабора йижарий БогатыревгIар машин балха нийсъе, цар яь изделеш дIа мел кхаьчараша швеяшта - мотористкашта баркал яхаргдолаш моллагIа операци сиха а дика а кхоачашъе.

Бодягина Валентинас доккхал ду ший ученицех, цар говзача кулгаша деча балхех. Ший цхьанне планаш дикка тIехкхоачаш а еш, накъаера Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизара Долгиева Рукъет. Цун хьонхам ба бетта-бетта нормаш 150—200 процент кхоачашъяр. ХIаьта тIахьожамхой раьза боацаш моттигаш нийс а лац: еррига изделеш хоза а дика а я.

ЧIоаггIа раьза я швеяй-мотористкай къахьегама цхьоалагIча участка мастер Неровная Ольга.

— Сона хала да тхоай хьалхалаттарий цIераш яха, — йоах цо, — хIана аьлча тха массане а хьинаре, дег тIара, яхье баьнна бу болх. Цхьанне а зехьа йоаяц балха, кIадаш телхадац, боарамал совгIа доадац. Цхьабакъда, дикача болхлошта юкъе а къаьстта белгала ба хьинар дараш. Царна юкъе я швеяй-мотористка Чилиева Лида, Ведзижева Зайнап, Бекова Люба, Дзейтова Соня, Тумгоева Iайшет, дуккха кхыбараш.

Цар къахьегамо тешал ду тахан даьха толамаш кхоана кхы а алсамдаргхилара, предприяте ший иттлагIча пятилетка кхоалагIча шера плана тIанийца декхараши, хIаьта иштта еррига пятилетка а толамца кхоачашъергхилара. Из декхар да парте ший Октябра хетадаьча ТIахьехамашка царна хьалхашка оттадер.

А. КУИМОВ.

СУРТАШ ТIА: хIамаш тераш БогатыревгIар Зайнапи, ПаьтIамати, хIамаш тега Тумгоева Iашати, мастер Неровная Ольгаи (лохехьа).

Автора сурташ.

Комисси болх беш я

Советски наха чакхдоаккхаш латт иттлагIча пятилетка кхоалагIа шу. Болхлой, колхозхой, халкъа интеллигенци дегаш айденна къахьегаш я КПСС XXV съездо оттаяь социально-экономически программа кхоачашъяра тIехьа.

Ший балха тIа Долакха-Юрта Совето къаьстта уйла тIаухийт КПСС обкома X-и V-и пленумий соцамаш кхоачашдара. Царех хьалхле а лувцаш лерргIа лелабу дIаяхача замах юхедиса пхьалехар, кхийна йоаца йиIигаш маьре ахийтар, мехкарий удабар, паччахьалкхей лаьтта дIалувцар, кхелаш яр санна дола зуламаш вахаре юкъера дIадахара тIаберзабаь болх. ХIаьта белгалдаккха доагIа тIехьарча шерашка уж тайпа хIамаш юрта кIезигагIа хиннилга, хIаьта цхьадараш цIендаь дIадаьннилга.

Мишта вIаштIехьдаьннад тха из де?

Ала деза юрта Совета исполкомо, общественность юкъе а озаш из болх нийса, ший ханнахьа де доагIар деш, тIанийца решенеш кхоачашъяра тIахьожам лоаттабеш хилча цох дика беркат доалаш хилар. Парте обкома X-и V-и пленумий соцамаш кхоачашдеча боккха лоархIам болаш да кулгалхочо ше луш бола хьонхам. Эггара хьалха из ше хила веза паччахьалкхен а къахьегама а дисциплина чIоагIа лелаеш, советски законаш чакхдоахаш.

Оаха тхоай болх планагIа лелабу. Из чIоагIъю халкъа депутатий юрта Совето. Юрта Совете 27 депутат ва. Царех дукхагIбараш механизатораш, хьайбаш леладераш, юрта боахама специалисташ ба. Наха сийдеш а дика болх беш а я оаха вIашагIъехка массазара комиссеш. Беррига депутаташ ба цу комиссей членаш.

Сессе, е исполкома заседане дувца дош оттадалехьа из къоастаде тIадулл массазарча комиссена. Материалага дика хьажа а хьеже шерра ювца кийчъю цо из. Къаьстта доккхий толамаш даьхад дIаяхача замах юхедисача зенерча гIулакхаща къовсам лоаттабеча коммунисташ, комсомольцаш, юрта Совета депутаташ, къахьегама ветеранаш, юртахоша сийдеш бола боккхий нах юкъебоагIача комиссе. Укхаза са белгалбаха безам ба «Октябра 40 шу» яхача совхоза парткома секретарь Х. Арчаков, пенсионер О. Картоев, РСФСР заслуженни хьехархо А. Дзауров. Цар а кхыча депутаташа а хьинаре дакъа а лоацаш цIендаь дIадаьккхад кхелаш елга, урдош доахилга а дIадоалаш латт. Уж тайпа масалаш дукха да тха юрта. Масала, Дахкильгова Люба маьре яхар шийна везача Коригов Махьмадага, дукхача хана денз вIаши безаш бар доярка Тимурзиева Идай тракторист М. С. Дахкильгови. Еррига юрт яр цар хьоалчагI деча. Са белгало яллалца лаьттар цига доккха той. Урдув а ца доаккхаш Къилбаседа-ХIирийчен Тарское яхача юрта вахача Исмаилов Русланага маьре яхийтар Балхаева Маржан.

Лоацца аьлча, Долакха-Юрта дицлуш доагIа мехкарий доахан санна ахчах бохкаш наха гоама дола гIулакх. Дика ховш ма-дий урдув а денна саг йоалаяра зIамига саг районера гаьнна дIа а гIойя ахча дакхха дезаш хулга. ХIаьта дукхагIа йолча хана цига хулаш дола хатараш вайна дика довзаш да.

ТIехьарча массехк шера тха юрта гучадаьннад пхьенаш доахка 15 шу дола довнаш. Уж дар Долакха-Юртарча ГорокоевгIарней СоагIапчарча БоковгIарней АушевгIарней юкъера дов. ШоллагIдар — Наьсар-Кертерча ШовхаловгIарней ЕвлоевгIарней юкъера дов. Уж шаккхе пхьа 1976 шера пхьена хIама дIа ца эцаш битар тха юртарча комиссе доккха дакъа а лоацаш. ХIанз тха юрта долаш дац пхьенаш тIа гIолла вIаши моастагIал дола тайпаш.

Дика болх беш я лаьтта комисси а. Цу комиссе боккха кхетама болх барах тха юрта йоацаш я наха законагIа доацаш лаьтташ дIалийца моттигаш. ДагадоагIа сона 1975 шера совхоза лаьтта тха юртарча наха дIалаьца. Цу сахьате хайра из комиссена, хIаьта массехк сахьат мара эшанзар из лаьтта совхоза юхадIадала а бокъо толхаьярий дош суде дIадала а. Из гIулакх сихха дIадовзийтар еррига юрта. Цу хана денз из тайпа моттиг кхы нийсъеннаяц юрта.

Оаха дика кхетаду дIаяхача замах юхедисача зенерча гIулакхаща къовсам лоаттабар цхьан дийнахьа баь бита йиш йоаца болх болга. Дукха низ а ха а, хьинар а дIадала дезаш, йIаьхкача хана лелабе безаш болх ба из. ХIаьта комиссе членаша баь ца Iеш сакхетам болча хIара юртахочо бе беза из. Тха барттайнача юртахоша деррига низаш тIадохийтаргда наьха вахар кхы а сийрдадаккхара.

А. ДЖАНДАРОВ,
халкъа депутатий Долакха-Юрта Совета исполкома председатель.

ЮРТАШКА ГIИРСАШ ХЬАЛДАРА ЛЕЛАМАХ

Юрташка капитальни гIирсаш хьалдара 9 бетта план, республика бIарчча хьанийцача, вIалла аьттехьа а кхоачашъяьяц. Из бахьан долаш кхоачаш ца еш юкъагIа йисара кхерам болаш я производственни низалаш, чуIа цIенош, культурно-бытовой гIулакхашта лаьрхIа объекташ болх бе йолаялийтара шера заданеш. Керттера фондаш болх бе йолаялийтара шера план 59,7 процент мара кхоачашъяьяц «Чечингриссовхозводстрой» дирекце. Къаьстта во лел дуга кхашка хий ухийта Гудермесски система хьалъяра балхаш.

Баьча тохкамо хьахьекхачох, тесса йитай «Терек» «Гудермесскийи» совхозашта хьалъеш латта хьайбаш леладу комплексаш. «Терек» яхача совхозера гIирс гобаьккха йоархI а тIаьнна латт, хьалъяь ца йоахаш юкъагIа йита объекташ хана йIоахалон йоачашей йохаю. Цу гIулакха башха сагота вац е заказчик а, е подрядчик а (ПМК-8).

ГIишлош хьалъяра балхаш чIоаггIа тIехьадисад НГIАССР юрта боахама министерства совхозашкей юртбоахама кхыча предприятешкей. Керттера фондаш болх бе йолаялийтара итт бетта план 63 процент мара кхоачашъяьяц. Цу юкъа болх бе ца йолайолийташ йисай 6515 эзар сома маьха керттера фондаш, вешта аьлча хьалъяь яланза я минеральни удобренеши ядохимикаташи чулоаттаю складаш, силосни сенажни гIирсаш, хьайбашта денней бийсанней 67 тонн комбикормаш кийчъю кормоцехаши предприятеши, 10,2 километр йIаьха электропередачай линеш, 900 квадратни метр чуIе моттиг йола цIенош, 8 километр газови сеташ, н. кх. дI.

Объекташ хьалъяра балхаш во ду гIишлой-монтажни балхий 9 бетта план 73 процент мара кхоачаш ца яьча «Чечингсельстрой» трест (нов. У. А. Арсукаев), 48 процент мара кхоачаш ца яьча «Чечингколхозстрой» объединени (нов. Р. М. Гайрбеков), 35 процент мара кхоачаш ца яьча «Чечингазстрой» трест (нов. Х. И. Экажев), 64 процент мара кхоачаш ца яьча «Дагсельэлектросетьстрой» треста МК-66 (нов. С. П. Леонтьев), 45 процент мара кхоачаш ца яьча «Чеченгушводремстрой» трест (нов. И. М. Мизиев), 31 процент мара кхоачаш ца яьча «НГIАССР Госкомсельхозтехника» ТИК (нов. Г. Б. Баликоев), кхыяраш санна йолча подрядни организацеша. Ший аргIанна заказчико а — совхозашка гIирсаш хьалдара Дирекце (нов. Г. К. Афанасьев) ший ханнахьа гIишлона дIа а хецац, тIа а кхахьац оборудовании проектно-сметни документации.

ЮкъагIа йисар кхерам болаш я хьайбаш леладу цхьайола комплексаш хьалъярей эксплуатаце дIаяларей паччахьалкхей задани. Масала, «40 лет Октября» яхача совхозе 800 Iатта лаьрхIа шурий комплекс 1976 шера февраль бетта денз хьалъеш латт. Генеральни подрядчик я «Чечингсельстрой» трест (ПМК-223, нов. С. У. Джабраилов). 64 процент мара кхоачашъяьяц капвложеней 9 бетта план, гIишлой-монтажни балхий план — 82,2 процент.

Субподрядни организацешта де балхаш во кийчду. Цу бахьанагIа къаьст-къаьстача объекташка оборудовани вIашагIйолла болабеннабац субподрядчикаш.

Балхаш во лел хьайбаш леладеча комплексе а — «Грозненски шурий» совхозерча репродуктивни хьакхий ферме 1977 шера январе денз из хьалъеш я генеральни подрядчик — «Чечингсельстрой» трест (ПМК-223). ГIишло вIалла Iалаш а яьяц тIагIолла йохкача плиташца, гIайбашца, колоннашца, кхыметтел гIомарца а. Балхаш дарей материалаш тIаккхахьарей графикаш яц гIишлоне. Цига болх беш 5—10 саг мара хилац, царна а хилац хьабе кхоачам боллаш болх. Заказчико — Объединенни дирекце цхьаккха бехктонхам ца хеташ уллаю оборудовани. Хьа а ена Iойиллай из «Грозненски шурий» совхоза территоре тIа, цхьабакъда, ше жоп а лургдолаш совхозо дIаэца ца тигарах араюкъе Iо а кхесса улл: догIо йошаеш, маьлхо йокъаеш.

ТIехьадус 1978 шера керда хьалъе йолаяь «Терек» яхача совхозе шинараш кхеду боахамий юкъара комплекс хьалъяра балхаш а. ГIишлой - монтажни балхаш дара 9 бетта план 63,8 процент мара кхоачашъяьяц. 2000 тонн фу цIендей чулоаттадей аьнна «Атагинский» совхозе хьалъе йолаяь пункт хьалъяра гIишлой - монтажни балхаш 43 процент мара кхоачашдаьдац. «Загорский» совхозе чуоттадаь доахан кхоаба комплекс хьалъяра план 34,5 процент кхоачашъяьй. «Чечингсельстрой» тресто уж гIишлош кхоачам болаш Iалашъяц гIишлой материалашца, механизмашца, болхлошца.

«Чечингскотопром» яхача объединене планагIа укх шера 9 бетта пайда эца безаш хиннача 2800 эзар сома меттел пайда ийцар 1490 эзар сом мара дац, е керттера фондаш хьалъяь яхара план 53 процент кхоачашъяьй. Эксплуатаце дIаеннаяц «Шалинский» совхозера тецхьабакъда, 9 бетта гIишлойчуIа цIенош, Гвардейски юртара школа, «Алханчуртский» совхозера быта 2 цIа.

Геттара во лел гIулакхаш «Шалинский» совхозе, «Скотопром» объединене хьайбаш леладу комплекс хьалъяра. Укх шера IV квартале хьалъяь яккха езаш яр из, цхьабакъда, 9 бетта гIишлой-монтажни балхий план 56 процент мара кхоачашъяьяц. Заказчик я «Шалинский» совхоз, подрядчик — «Чечингсельстрой» трест. Балхаш тIехьадисара бахьан — болхлойи гIишлой материалаши ца тоъар. Баьча тохкамо хьахьекхачох, август бетта гIишлоне планагIа дийнахьа болх бе безаш хиннача 100 сага меттел 17 саг мара вац.

Кхоалленашта кIал доахан лоаттадеш йовкъаш йохкара гIишлонна 67 тонн турбаш яла езаш хиннача заказчико ший договорни декхараш кхоачашдац.

«Птицепром» яхача тресте а иштта лоарзагIдаьнна лел гIулакх планови заданеш кхоачашъеча. Боабашкий комплекс II квартале хьалъяь а яьккха эксплуатаце дIаенна хила езаш яр. хIаьта а мелача темпагIа лел гIирс хьалбара балхаш. цул совгIа, IV квартале а из эксплуатаце дIа ца луш йиса мег. Оборудовани хувцарах а дуккхача кхыча бахьанех а мах дукхагIа бода комплексага.

Керттера фондаш хьалъярей болх бе йолаялийтарей планаш кхоачашъяц Нохч-ГIалгIай АССР Госкомсельхозтехнико (нов. И. А. Аванесов). ХIанз а хьалъяь яланзей болх бе йолаялийтанзей я г. Аргунера тракторашта технически гIулакхаш ду пункт, г. Гудермесера минеральни удобренеш чулоаттаю склад, Наурски районера чуIе цIеноши. Алхха цу объекташка болх бе йола ца йолийташ йисай 686 эзар сома маьха керттера фондаш, ха II квартале чакхъяьнна йоллашехьа а. Заградино станце 1973 шера денз хьалъеш латт торговозавозной база. Цу гIишлон гIишлой - монтажни балхий сметни мах — 1768 эзар сом, из хьалъеш латтача укх 6 шера кхоачашдаьраш дац 1062 эзар сома балхаш мара.

Укх шера 361,4 эзар сома балхаш де дезача метте, даьраш 97 эзар сома мара дац. Подрядчик — «Чечингсельстрой» трест.

Юртбоахама объекташ хьалъяра дикка тIехьадисарца цхьана белгалдаккха доагIа культура, унахцIено лоаяра, просвещене объекташ хьалъяра балхаш во лелаш хилар. Заказчик я Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Советера капитальни гIишлошъяра управлени (нов. М. А. Магомадов). 9 бетта планагIа 7889 эзар сома керттера фондаш болх бе йолаялийта езача метте, болх бе йолаялийтараш 3004 эзар сома, е 38 процент мара яц.

Цхьайола школаш хьалъяра балхаш мишта лел хьежачул тIехьагIа укхаза а гучадаьлар: договорни дисциплина заказчика оагIонгахьара санна, иштта подрядчика оагIонгахьара а телхаеш хилар. Ачхой-Мартанера 320 дешархочоа моттиг йола школа хьалъеча хьежачул тIехьагIа гучадаьлар, заказчико хIанз а эшаш йола массехк тайпара оборудовани тIаозанза хилар. Подрядчика оагIонгахьара а иштта хадданза балхий графикаш лоарзагIа йоах, даим цхьан гIишлонера кхыча гIишлоне ухийт болхлойи механизмаши, хIаьта из бахьан долаш болх боаррамагIа лелац йистеяла езача объекташка.

Иштта хьал да III квартале йистеяла езаш хинна Бумматара, Урус - Мартанера, Шаьлара, Орджоникидзевски станицера школаши кхыйола объекташи хьалъеча а.

Тохкам баьчул тIехьагIа гучадаьннад, эксплуатаце дIаеннача хьайбаш леладеча комплексех шоай берригача низаца цхьайолча оборудованех вIалла а пайда ца эцаш хилар. Масала, «Грозненский шурий» совхозе гучадаьккхад, хьайбаш леладеча 1200 бежана лаьрхIана комплекса кхаь коровниках цаI мара эксплуатаци еш ца хилар, шоллагIчуча кIезиг-дукха мара дац доахан, хIаьта кхоалагIъяр геттара льсса я. Комплексе болх беш яц доахан детта ши установкей шурий блоки. ДIаоттаяьяц витаминни хьоар доаккха агрегати каг йоаккха машини.

Болх брак йолаш бар бахьан долаш йовкъашкара бетонированни тховнаш дох. Къоастаяьяц чура кхо арадахара проблема. Бытовойи складскойи помещенеш яц. Эсала я доакъарий база, концентраташ тоъац. Комплекс эксплуатаце дIаеннача тIехьагIа ши шу чакхдоалаш латт, цхьабакъда, дуккха проблемаш хIанз а къоастаяь яланза йисай.

2-гIа шу да «Лермонтовский» совхозерча 800 Iатта лаьрхIача хьайбаш леладеча комплексо болх бу. Цхьабакъда, тохкам беча дийнахьа, сентябрь бетта, 127 етт мара хиннабац цун помещенешка. 1978 шу доладеннача юххье дукха доахан дар комплексе, цхьабакъда, укх шера 8 бетта эйпе а (машинашца детта йиш йоацаш) цамогаш а хиларах 355 етт брак баьб. Комплекс болх бе йолаенначул тIехьагIа гIишлонхоша дIа чакх ца доахаш юкъагIа дита дукха балхаш гучадаьлар. Белгала аьлча: доахан деттача блоке доахан хьалIо чакхдувла йовкъаш оттаьяц, хьалъяь яланзей болх ца беши я доакъар кийчду отделени, болх ца беча маьха я насосни станци а йоаллаш йола кхо араувзарг, насосни станцей машинни отделени цIалах хьалйизе хул, лаьттанна кIалхара хий тIадувлаш моттигаш я, хIаьта из бахьан долаш болх ца беш совц электродвигателаш. Хьайбаш долчахьа дIачулеста да кхо араухача харшашкахьа леста хила дезаш дола доахан дахкача отделенера Iуй. Боксашта гонахьа карт яьяц, хий дIаухаргдолаш харшаш ца дахарах территоре тIа хин Iамарч латт догIа дийлхача.

Доахан чулатта йовкъаш решеткай уйнал лохагIа я. Кхо араухийтача харшашта тIерча цхьайолча решеткашта юкъера йовкъаш 40 миллиметр шера я. Решеткай йовкъаш кагьеннай, эксплуатаце дIалуча хана решеткай тIехе штукатурка яь хиннай, болх беш массехк бутт баьнначул тIехьагIа штукатурка хьалхьайнай, къоргаш йийннай, хIаьта из бахьан долаш доаханна чойнаш хул. Комплексе кхы а дукха да кхоачамбоацараши чаьхдаханза диса балхаши.

С. ЦОЛОЕВ,
Госбанка Нохч - ГIалгIай республикански контора управляюще заместитель.

САГ, ОБЩЕСТВО, ЗАКОН

ЧАНТИЕВ ЗЕЛИМХАН — МИЛИЦЕ ОТЛИЧНИК

Ленински РОВД следователа кабинета наIарах шорттига хIама техар цхьанне. Чувала мукъа белар милице капитана Чантиева. — Хьо вар из, — аьлар милице болхлочо, — Iохал. Истола юхехьа Iоховлга дийхар цо гражданинагара Стаценко деша еча следствега гIолла шийна хьалхагIе а вовзаш волчунгара. Хьачуваьннар сихвенна цIаьнкха а кхы цIаьнкха а следователь тешаве гIертар улица тIа хинна хьовзам шийн бехкагIа ца хинна хиларах. Чантиевга хьакхаьча наькъа тIа хиннача хатарах дола дош цу РОВД-ерча массехк болхлочун бе хинна дар. Цу массане а цхьатарра бакъдора, наькъа тIа хатар хилара бехке вар Пономарев мара кхы саг ца хилар.

Милицерча шийн коллегех ца тешаш а мишта Iергва, нагахьа санна из уголовни дош массе оагIорахьара тохкаш уж хинна хилча. Ца теша бахьан да а дац аьнна хеталора. ХIаьта а, цу довна бехке веча Пономарева ше цхьаккха дича а из бакъ ца деш хиларо цIаькха а дог тешадора Чантиева, наькъа тIарча цу хатарца дувзаденна цхьадола хIамаш тахканза диса хиларах. Цудухьа ший дагахьа водителах тийша а тийша, Зелимхана дош делар цунна, наькъа тIа хатар хилара бахьан юххьанца денз юха тахка. Оалаш ма-дарра, «мож йIаьх а ениа», карара-кара а эцаш лелаш кхо шу даьккхадар цу уголовни дешо, хIаьта а водителa Пономаревна тIера бехк боаккхаш вацар цхьаккха а. ХIаьта инженер Егоров следстви мел еча хана вIалла шек а воацаш лелар, ше оттадаь наькъа тIа хиннача хатара чертежаш дIа-хьа а кхухьаш, цу довна кIезига бехк шийн боаццашехьа а. Цхьабакъда, наькъа тIа хинна хатараш гучадахара йоккха практически опыт хилар, шийна тIадилла гIулакх чIоагIа бехктохкаме а лоархIаш чакхдаккхар, ше хьалаьца никъ дIа ца хецар — уж я следователа Чантиева балха белгалагIа йола оамалаш.

Наькъа тIа хатар хиннача метте цIаьнкха а ваха хьажаро, акташ уттаяро, тешаша даьча лоткъамаша — цу дерригача хIамаша следстве болхлочун дог тешадир, наькъа тIа хатар хилара бехке вар духхьал инженер Егоров хиларах, гIулакх авари хургйолча хьал тIа оттадаьр из ва, хIаьта цу хьалашка нах а боабеш доккха хатар хила тарлуча метте водителa зIамигача хатарца дIадерзадаьд из. Бакъдар котдаьлар, цул тIехьагIа водителa Пономаревна тIаьлтта бехк юхабаьккхар. Из уголовни дош судебни заседане дийцад, наькъа тIа хиннача цу хатара бокъонца бехке вар инженер Егоров хилар бакъ а даь, хIанз суд цунна яьй.

Из дош бокъонца къоаста а даь нийса чакхдаккхарах Чантиева баьнна аьттув даьккъала бийцар района прокурора Андрющенкос.

Уголовни кодекса кхы статьяш а кIезига уттае езаш хилац советски общежите нормаши правопорядоки телхаерашта духхьала. Масала, Агаева яхар, обществана духьалара, зуламеча вахара никъ а лелабеш, кхенза дола бераш бIехача гIулакхашта хадданза юкъеувзаш хиннай. Городе цунна гонахьа бахача наха а чIоагIа Iаьдкъад цун зуламе гIулакхаш. Из долла хIама гуш хиннарий а зулам качдахарий шоай а новкъосталца Агаевай бехк ма-барра дIахьекхар, хIаьта хIанз зуламхо РСФСР 115 статьяга хьежжа суд яь чу а йоалл.

Наькъашка хулача хатарех йола следственни материалаш ше дика чакхъяха Iамарах Чантиев Зелимхана баркал ала деза милице старшина Каратеев Федори эпсар Барыльниковн санна болча Нохч-ГIалгIай АССР МВД ГАИ болхлошта. ХIаьта цо — милице капитана Чантиева — доккхал да а ду шийна хьехам тийннараш духхьал уж а кхыбола а ГАИ болхлой хиларах.

Эскаре Iомадаь денале гIулакхаш хIанз а тIехьа накъадоал милице эпсара. Чантиев Зелимхан — дикка дийша, шийн гIулакх ма-дарра довзаш вола Ленински РОВД следственни отделене болхлова. Цига валехьа Саратовски военни училище а цул тIехьагIа СССР МВД лакхерча школе а дийшад цо. Теоретически знанеш а наькъашка хулача хатарий дешаши следстве нхыйола материалаши чакхъяхара практика а цхьана дика таръярца шийн балха тIа дика хIамаш карагIдувл эпсара Чантиевна. Масала, уголовни дешашта следственни материалаш дика чакхъяхарах, УПК нормаш, социалистически законность нийса кхоачашъярах, шийн оамалаш тIехдика хиларах 1977 шера «СССР МВД милице отличник» яха цIи еннай милице капитана Чантиевна.

Капитан Чантиев следственни материалаш дика чакхъяьха Iац, из иштта шоай РОВД дика общественни болхло а ва. Идеологически дешашта РОВД партийни организаце секретара заместитель ва из. ХIаьта цун послужной списка тIа поощренеш кIезига яц РОВД, Нохч-ГIалгIай АССР МВД кулгалхошкара, районеи городеи партийни организацешкара.

Следователа Чантиева балха стиль белгалйоаккхаш, цу следственни отделене начальника милице майора Додова йоах:

— Следователа Чантиева белгалагIа йола оагIув лархIа йоагIа ше дIадоладаь моллагIа гIулакх, следстви гоа ца еш, цо дизза чакхдоаккхаш хилар.

А. ПЬЯНИКОВ, юрист.

ИНСПЕКТОР

1970 шера денз Малгобекски ГОВД ОБХСС инспекторалла болх беш ва милице воккхагIвола лейтенант Шадиев Iабдурахьмана Хаваш.

МВД органашкарча гIулакхашта юкъе чоалханегIеи хьовзамегIеи гIулакх долаш я лечкъоращцеи спекуляцецеи къовсам лоаттабеш йола отдел (ОБХСС). Укхаза гIулакх вIаштIехьдаккхара ха дезар фуд аьлча, шоай ханнахьа юхатоха беза шоай бIеха кулгаш паччахьалкхен киса ухийтараш, тайп-тайпара лечкъораш, ца даь хIамаш даьд яхаш совнагIа ахчаш даха гIертараш, цхьаболча кулгалхошкахьара тIахьожам ца хиларах предприяте е совхоза экономикана зе дераш.

Кхы белгалдаьнна хIама хиланзар къона болхло Малгобекски ГОВД балха варах. Цхьабакъда, кердача милицейски коллективана юкъевар Хаваша-м дацар бе-башха доацаш.

— ГIулакх мичахьа де безам болаш да вай? — хаьттар цунга цу хана ГОВД начальник хиннача милице майора Могушкова. ВоккхагIволча шийн новкъостаца эггара хьалха хинна из къамаьл дезаделар къонача болхлочоа Шадиевна. ОБХСС наькъагIа къахьегаргда аз, сай деррига низаш а хьаькъал а цу гIулакха дIадала дага ва со, — дош делар цу хана Хаваша шийн начальника. Малгобекски ГОВД болхлоща къамаьл дича, дагаваьлча гучадаьлар, шоай отделера аттачарех доаца гIулакх Шадиева хозахета хержа ца хилар. МагIалбика районе лечкъораштеи спекуляценеи никъ бехкара кIезига къахьега дезаргдоацилга ховра цунна, хIаьта цхьаццаболча кулгалхой оагIонгахьара тIахьожам ца хиларах учети отчетности кегаенна йола предприятеши организацеши укхаза йолаш яр.

Из гIулакх Iомадаран шаьрдаран къонача болхлочоа новкъостал дир цу ГОВД-ерча кхыча болхлоша а: хIанз милице майор волча Албогачиев Iаддалсалама, следователа Чергизов Салангире, кхычар.

Цу массане а дика уйла а яь белгалбаьча чIоагIача наькъаца лелабу шоай болх: халкъа боахама объекташка дергдола къоал хьалххагIе а соцадеш, вай паччахьалкхен экономика бухйоахаш болча спекулянтий кулг шийн ханнахьа хьалоацаш.

ГОВД ухача хоамаша йоахар: МагIалбикерча маькх еча заводера ялата продукташ лечкъаеш латт.

«Ер дош доацар да, — аьлар Хаваша шийн общественни уполномоченнешкеи шийн балхарча новкъосташкеи. — Бийсанна тахка деза, ялата продукташ арахецилга мишта вIаштIехьдаьккхад а лечкъаеш уж дIауха наькъаш а».

Цу метте дIа а баха хьежача, гучадаьлар, администраце оагIонгахьара тIахьожам ца хилча лечкъораш алсамдувл яьха Шадиев бакъ хинна хилар. Иштта дар хIанз маькх еча заводе а: юстара ухар хьоарах еча хIамаех детта даьтта, шекар, дрожжеш санна йола продукташ. Цул тIехьагIа денз овлангара хийцар контрольно-пропускной система а арахецача продукце дикал а. Цу дерригача хIамаша йиш хилийтар еррига завода балха ритм хувца а цу предприятера лечкъораш геттара соцаде а.

Долла хIама шийн кара хиларах пайда а эцаш, ПМК-105 начальника Парагульгова цхьанна хIамах эхь а ца хеташ, цу предприяте администраце оагIонгахьара тIахьожам ца хиларах аьттув а баьнна, гIишлой материалаш лечкъа а еш, МагIалбике бахача нахага йийхкай. Материалаш йохка дагахьа мах бувцаш воаллача лаьцав къу. Из бахьан долаш Парагульгова шийна доагIа таIазар дихьад.

Социалистически доалахье лечкъаеращцеи спекуляцеи къовсам лоаттабара воккхагIволча лейтенанта къестадаь гIулакхаш кIезига дац. Цу даькъе цо дика аьттув боаккх общественноста боккхача низах, шоай предприятешкарчеи организацешкарчеи лертIара даьнача хIамай хьакъехьа шоай ханнахьа хоам беча болхлой коллективех цо ког гIортолга еш хиларо.

«Малгобекски ГОВД лоархIаши сийдеши милице болхло ва коммунист нов. Шадиев. Дика вIаштIехьбаккха хов цунна социалистически доалахье лечкъаерашцара къовсам. Общественностах вIашагIтеха дика актив я Хаваша, цун новкъосталца хьагучадоах цо эггара чоалханегIеи хьуладаьи леладу лечкъораши спекуляции.

«Кхоане йолаш болхло ва» — иштта йоах цунах ГОВД начальника заместителa, милице майора Маковске.

ГОВД партийни организаце секретара Бокова Макхас дувцар а бакъ ца де йиш яц. «Шадиев Хаваш — хIаман хьисап долаш, массанахьа а кхоачаш болхло ва. Балха тIа цунгара хьокхам эц. хIаьта шийна тIадехка деррига партийни гIулакхаш, коммунист ше хиларах тарра, цIена кхоачашду цо, шийн балха опыт гIад а вахе дIалу отдела кхыча болхлошта. ОБХСС наькъагIа беча балха тIа а дика толамаш доах цо. хIаьта царех кхоачам а ца беш, цо кхы а хьинарегIа болх бу шийн балха квалификаци лакхъяра. Цу гIулакха хIанз СССР МВД милице академе факультета 4 курсе дешаш ва из».

Цхьа кIеззига ха яьлча вай газет дешарашта дукха хозаргда районе а МагIалбике а социалистически доалахье лечкъаераштеи спекулянташтеи меттахьа етташ Шадиев Хаваша доахача толамех.

Иштта ва вай мехкахо Шадиев Хаваш ОБХСС болхло санна лаьрхIача а НГIАССР МВД органий тIехдика спортсмен санна лаьрхIача а. Цудухьа шийн хьаьналча гIулакха тIа цо кхы а доккхагIа толамаш дахар довш ловца боаккх вай Нохч-ГIалгIайчен милице органий къонача чекиста.

А. ВОЛГИН.

СУРТА ТIА: ОБХСС инспектор Шадиев Хаваш.

БЕРКАТЕ БОЛХ БАРАХ

Дика къахьегама толамаш дахарца белгалбаьннаб «Кавказ» яхача МагIалбикерча комсий совхоза механизатораш М. Карташов, Г. Кузнецов, шофераш — М.-Г. Матиев, М. Мироненко, И. Бекетов. Къаьстта барт болаш болх баьб цар силос Iалашъеча — лоацача хана цар кийчдаьд 350 тонн моша доакъар.

Яхье дика толамаш дахара совхоза дирекцеи профсоюзни организацеи царна еннай грамоташ, ахчан совгIаташ.

М. ДАСКИЕВ.

Инициативеи опыти

БРИГАДНИ ПОДРЯД — АВТОКОМБИНАТЕ

Деррига а дIадоладелар ворхI шу хьалха Евгений Петрович Федюнин керте латтача водителий бригада собране хиннача лоацача а йIаьхача а рейсах ахара хьадда йола аргIа йолларах долча къамаьлагара. Панелаш кхухьараштa йIаьхача рейсех мах дукхагIа ма бий. Оттадир: мах дукхагIеи кIезигагIеи луш дола наькъаш аргIагIа дайталда аьнна.

Чакхдаьхача гIулакхаша а хеттача тайпара хувцамаш данзар. Фу дергда? Дийцарлийрхlар, тIеххьара а «Мосстройтранса» управлене № 29 йолча автокомбината бухгалтере Федюнина бригада берригача лехкарашкара заявлени кхаьчар хIаране бетта дола сдельни алапи «цхьан ярь чу» дохийтилга а из бригада членашта нийсса декъилга а дехаш. Лехкачоа профессиональни классах доагIар къаьстта ведомость а уттадеш тела могадора.

Бригада коллективо дIадоладаь кердадар партбюро а комбината администраце а хьаллаьцар. Кхо бутт ха оттайир эксперимента. Амма йилла ха чакхъьлалехьа дуккха хьалха кхетадир «моральни климат» коллективе чIоагIа хувцалар. Хьадда дIадаьлар болх цуна лучунга хьежжа бекъилга. Цхьаккха а хилацар новкъоста чотах шийн гIулакхаш тоаде а шийн гIалаташ кхычунна тIадахийта а безам болаш. Эттар укх тайпара порядок: новкъоста метта рейсе ваха дилла а кийча хила, шоллагIча сменага дIалуш машин кийчъе, ремонт еш новкъоста гIо де, лоацца аьлча, бокъонца вола коллективист хила.

— Кхетадеш да, деррига а лелацар хийттача бесса, — йоах бригадира. — ХIанз а нийслу кхоачамбоацараш, амма тхо Iомаденнад уж массане а цхьана, сихха дIадаха...

Эксперимент йолаенна ши шу даьлча керттерча даькъе хьахилар балха керда метод. ХьалхагIа кхоъи цул тIехьагIа йиъи цу цаI йолча технологически зIанара чIовгашлехкарий бригада, аьшкбетонни изделей завод, комбината администраци, «Мосжилстрой» трест — хIара оагIон оадамболлаш дола декхараш а уж кхоачаш ца дарах йола финансови санкцеш а чу а лоацаш дола договор дир. Декхараш вIашагIдеттар еррига подразделенеш уйланца, хадданза гIулакхаш цхьана леладеш хилийтара идея. Духхьал гIулакхаш цу тайпара цьана леладаро торо хилийтар бригада нийслагIа пятилетка ханал хьалха, кхаь шереи 11 беттен кхоачашъе, планал совгIа 160 эзар тонн гIишлонашта эша мовхьаш дIа-юха кхахьа. Къахьегама овсарле 40 процент лакхъеннай бригаде.

ХIанз цунах истори хиннад. Почин дегIаахара керда этап йолаелар 1976 шера, Е. П. Федюнина бригада йиззача боахама расчетах болх бе йолаелча.

— Эггара хьалха, — дувц Евгений Петровича, — иттлагIча пятилетка заданеш шераштa, кварталашта, бетташтa йийкъар оаха, оттайир хIара денна бергболча балха норма. ХIара лехкачоа хов тоннех лаьрхIача мовхьий боарам мелаб, автомашино мел болх бе беза, н. дI. Финансови раздела тIа белгалъяьй доходаш, расходаш, бе беза пайда, хIаьта оаха теркалду алапи, отпускаштен социальни страхованенеи лаьрхIа йола начисленеш санна, иштта доагореи хьекхача материалийи расход, технически обслуживанегеи эксплуатационни ремонтагеи дIагIоргдар. Боахама расчето де лерхIар — хIара лехкар къахьегам вIаштIехьбоаккхилга дIахо тоаде, мовхьаш дIа-юха кьаьхьарга дIадодар лохде безам болаш хилийтар.

1977 шера тха бригада счета тIа 168 эзар сом пайда бар, цунах 26 эзар сом планал совгIа а долаш. Тхоашка кхаьчача пайдан кIийлен тIа чакхдоакх оаха балха материальни безам тIабохийтилга а. Бригада фонда юкъе йохийт оаха оахош юкъарча собране екъа преми а.

Къаьстта белгалдаккха безам ба са: тха методах бола пайда совбаккхара лехкарий бригадера машинаш цхьан марках хила еза, дIа-юха кхухьа мовхьаш а цхьан тайпара хила деза, цхьатарра хила еза цар гIулакх ду гIишлоний объекташ а. ЛоархIаме да къахьегамах лур дIа мишта кхоачийт а. Еррига бригадаша яьннаяц, тхо санна, къахьегамах лур коллективни баьча балхага хьежжа телара системага. Тха комбинате а кхыча автобоахамашка а дукха ба алапи хIаране даьчунга хьежжа ийдераш. Цу системагIа хьалхарча плане уттаду хIара лехкачоа цун къахьегамах хьахулаш дар, из хьадоагIар дукхагIа хилийта гIерташ хилар. Амма тха почин дегIаахаро оттаданза ца а доалаш оттаду къахьегамах лучун система кхы а прогрессивнегIа, коллективни хилийтара дош.

— Фуд йиззача боахама расчетага довларо шоана деннар?

— Бригадах нийса болх беш йола, хувцалуча производственни хьалашка хьежжа гIулакх леладе торо йола мобильни организм хиннай. Укх шера 15 сентябре кхоачашъяь даьлар тхо пятилетка кхаь шера заданеш. Автомашинех пайда эцара коэффициент 0,93 — 0,96-нега кхоачаяьй. Тха панелевозашта из эггара лакхагIа бола боарам ба. Капитальни ремонт ца еш автомашин лелара норма 315 эзар километрага кхоачаш лакхъеннай, из МАЗ-ашта дола доазув да.

— Почин дегIайоалаяра даькъе тIеххьарча лагIа тIа яьннарг лархIа езаш я-кх бригада?

— Оаха каст-каста ю кхоанен уйла. Тха комбинате бригадирий совет я. Бетта цкъа вIашагIкхет автобоахаме бригадни подряда методах болх беш йолча 18 коллектива кулгалхой. Администраце викалаш а болаш, лочкъадаь хIама а доацаш дувц оаха балха новкъарле ер фуд, опыт дIа-юха лу, предложенеш тел. ТIеххьарча хана дукхагIа уйла е даьннад тхо ерригача технологически зIанара балха эффективность эггара лакхагIа мишта хулийтаргья яхача деша.

Хетаргахьа, хьатIакхаьчай юридически цхьатарра бокъонаш йолча оагIоний договора кIийлен тIа комплексни сквозной бригадаш хьае еза ха. Аз лерхIачох, цу тайпарча бригадана юкъе хила беза аьшкбетонни завода болхлой, лехкараш, гIишлонхой. Из ба хьахиннача специализацеларда тIа бригадни подряда механизм тоаяь эргаяккхара никъ.

...Дукха ха йоаццаш № 29 йолча автокомбинате бир социологически тохкам. Столични социологий бригада хьожаш яр, къоастадаь аьлча, бригада хьахулача бригадира мел лоархIам ба яхача дешага. Ала деза, почина шийн керттера социальни оагIув цо бригадирага меттел бригада хIара членагара а моральни даькъе хьадехараш лакха хиларах, сага творчески торонаш йизза гучаяха новкъостал деш хиларах латтар. Социологаш тийшар бригаде массанена дага латтараш юкъара хиларах, укхаза наха юкъе дохаргдоаца доттагIал хиларах. Iалаьмате чIоагIа сий а деш дувц цар дукха бIаргадайнача а Берлине кхаччалца тIема новкъа вахача а шоай бригадирах. Берригача болхлошта хетачох, цунах коллектива тешам болара бахьан духхьал цунна чоалханера производственни ситуацеш яшха а, дага лаьцар кхоачашдара оарцагIвала а ховш хилар хинна ца Iеш, цо наха дагардар дика кхетадар хIаранегара хьадехараш лох а ца деш, Iымерза из хилар а да.

Тахан «Главмосавтотранса» системе 346 бригада (5000 совгIа лехкар) я бригадни подряда методах болх беш. 6000 совгIа бригада я федюнински IаьдалагIа болх беш мехка кхыча городашка а. Цун гIулакх хьаллаьцараш вайцига хинна ца Iеш кхыча социалистически мехкашка а ба. Мовхьаш дIа-юха кхахьара эффективность лакхъяра тIехьарча болама инициатора шийна 1975 шера СССР Паччахьалкхен преме лауреат яха цIи еннай, Федюнина дIадоладаьча гIулакха йоккха перспектива я.

Игорь МИХАЙЛОВ. (АПН).

ДИКАЧА НАХАХ

МоллагIча специальностех лаьца вай дувцарах, сона эггара хьамсарагIа хеталора професси, унахцIено лораеш из хиларца.

Дуккхача наьха могашал тоаяь, цар унахцIено лораеш хьинаре къахьегаш хьавоагIа Грознерча № 2 йолча больницера онкологически отделене заведующи Машкович Владимир Михайлович.

ХIанз 14 шу да онкологически отделене заведующи из вола. Массехк шу хьалха цунна еннай НГIАССР заслуженни лор яха сий дола цIи, больница Сийлен улга тIа хьалтеха доалл цун сурт. Больница керттерча лора заместителa Хохлова Раиса Михайловнас дувц больнице дикагIчарех цаI я онкологически отделени, яхаш. Дика лор, тешаме новкъост, хьинаре къахьегамхо ва яхаш дувц цу отделенерча Тазуев Шарипа Асланах. Наха дукха безаш, цамогаш болча наха тохаш дола кулг кIаьда долаш медсестраш ба Е. Попович, М. Самохвалова, Н. Гусарь, В. Дрикина, санитаркаш А. Точилина, З. Исламова.

Хьинареи хьаьналеи къахьегаш, эггара кхераме долча лазарах — раках — наьха унахцIено лораеши цар могашал тоаеши хьабоагIа цу отделенара лораши наьха хьашташ кхоачашдеш йола еррига персонали.

М. ГАДАЕВ, хьехархо.

ОДЗОЛ ДЕХЬАРА

ЧССР. «ТОС — Гостиварж» яхача пражски станкостроительни объединене арахецаш йола продукци карарча пятилеткагIа 75 процент лакхълургъя. «ТОС» яхача маркагIа йола станокаш чехословацки машиностроене изделешта юкъе дикагIйола образецаш я, хIаьта дунен халкъашта юкъерча рыннашка чIоагIа къердаш а я.

Цу предприяте болхлощеи техникашеи ханал хьалха кхоачашъяьй Камски автомобильни завода эша лаьрхIа шлифовальни станокаш лоаттаяра йола чоалхане задани. Советски машиностроене ужаши кхыдолеи заказаш тIехдика кхоачашдарах «ТОС — Гостиварж» яхача станкостроительни объединене коллективана еннай Халкъий ДоттагIала яха орден.

СУРТА ТIА: экспериментальни цехе хьаеш я «ТОС» яхача маркагIа йола керда шлифовальни станок.

ЧТК—ТАСС сурт.

АПН корреспонденташа хоамаш ду

Америка эза нерваш

Геттара диц а деннадар американски машиннаькъаш. Цхьан хана сакъердамеча детективни сюжеташта ма-эшшара йола моттиг хинна пассажирски пульманаш геттара яйна дIаяьннай книжкаш тIареи кинофильмаш тIареи. Беррига мохк дIалаьцача бетонни автомобилий наькъаша геттара хьуладаьд рельса диткъа таьш. Автомобильни наькъех массане а язду Америке, хIаьта аьшкачарех саго ядац.

Цудухьа хила мегаш да из, дуккхача американцашта хеталу, уж наькъаш шоай ха яьккха а даьннад, мехка вахара лоадама лоархIам болаш а дац аьнна.

Духхьал тIеххьарча денношка хиннача событешa тIакIалтIадаьккхар деррига а. Деррига а локальни я ала тарлуча эпизодагара хьадоладелар. «Норфолк энд вестерн» яхача машиннаькъа компане болхлой профсоюза моттигерча отделене (4400 член) шера переговораш йир компане даьшца. Цар дIадехар автоматика юкъейоалаяр бахьан долаш боах яхаш дIабоаха машиннаькъахой кхыча балхаш тIа дIанийсберг хиларах йола гаранти. Дай из дIатIаэцаш бацар. ТIаккха «Норфолк энд вестерн» компане болхлоша лаьрхIар забастовка е.

Амма дай а цу гIулакха дика кийчбеннабар, цар болхлой барта духьалъоттабир «шоай барт». Вокх 73 машиннаькъа предприяте дай «Норфолк энд вестерн» яхача компане кулгалхошта хIара денна 800 эзар доллар долаш «пособи» тела болабелар. «ВIаши новкъостал» дара хьанъехьара из договор хьалххе а даь хиннад забастовка хуле а аьнна.

Профсоюзо дIадийхар «вIаши новкъостал дарах дола договор», из законах доацаш хиларах а даьшта юкъерча цу тайпарча договораша законо формально бокъо енна йола забастовкаш цхьанна а лоархIаме йоацача йоахаш хиларах а, дохадар. Амма профсоюзаша из дош тIадихьача цу гIулакха компетентни йолча судебни органаша цунга хьажа тиганзар, предприяте дай хьал а лаьца.

Болхлошта хала хьалаш тIаотташ латтар. Царна доагIаш алапи а дацар. «дика-вохуле» а аьнна дIадийхка ахчилгаш кхоачалуш латтар, хIаьта компане дай забастовка йохайнча активисташта духьала репрессеш е кийчлуш а бар.

ТIаккха 73 машиннаькъа компанешка (шоашта юкъе конкуренци латташехьа «Норфолк энд вестерна» кулгалхой хьаллаьцарий компанешка) болх беча 330 эзар саго чIоагIо йир новкъосташца шоаш барта хилар дIахайта балха ара ца бовла аьнна.

Цо гучадаьккхар, башха теркалдеш а ца хинна машиннаькъаш мехка вахаре мел лоархIаме да. Поездаша дIа-юха кхухь 65 процент кIор, 80 процент автомобилаши цар запасной оатхалаши, 77 процент хьу, 52 процент химикалеш, 46 процент дулхеи шурийи продукташ, 63 процент кIа. Цул совгIа, хIара кIирагIа машиннаькъа транспорто дIа-юха кхувл 5 миллион пассажираш.

Мохк экономически хаоса дIатIаэттар.

Хета дезаш дар, сага бокъонаш лораяра гIулакх хьаллаьца ше хилар дуненга чIоагIа кхайкадеш йолча американски администраце машиннаькъа компаней даьшкара цар болхлоша дIадехаш дола нийса хIамаш кхоачашделга дIадехаргда аьнна. Амма машиннаькъахой гIулакхаш, хетаргахьа, компаней даьшта тIабоагIача пайдал кIезигагIа теркалдеш я из. Лоацца аьлча, президента распоряжени елар забастовщикаш хьем а ца беш балха арабовлилга дIадехаш.

Цу решенех машиннаькъахой профсоюза кулгалхочо Фред Кролла аьннача тайпара: «Президента дир машиннаькъий даьшта цо дича бакъахьа хеташ мел хиннар. хIаьта болхлошта цхьаккха хIама а данзар...»

Машиннаькъахошта духьала яьлар, уж балха арабовла а «шелбалара период» оалаш долча 60 дийнахьа болх бе а декхарийла баь Колумбия яхача округа Федеральни суд а. Транспортникий забастовка цIаькха а дIагойтар дуненга, забастовка е «бокъо» хиларах дола американски демократе даьсса хабараш мел мах болаш да.

Г. БОРОВИК. АПН соб. корр.

Социализма мехкашка

КХО МИЛЛИОН СОВГIА САГ ХИННАВ

Пхи шу хьалха 9 ноябре Будапеште хьадийллар советски Iилмаи культураи ЦIа. Цу хана денз цахаддаш, денгара денга боккха болх бу цо венгерски общественноста КПСС-еи Советски паччахьалкхени машара тIехьара арахьара а чухьара а политика дIайовзийташ, СССР кердача Конституцех, КПСС XXIV-чен XXV-чен съездий исторически решенеех, коммунизм хьалъеча советски халкъо даьхача толамех, вай пятилеткай заданеш кхоачашъярах, Советски Союзаи Венгерски Халкъа Республиканеи юкъера доттагIали цар цхьана леладу гIулакхаши чIоагI мишта лу дувцаш.

Будапештерча советски Iилмаи техникаи ЦIено хIара шера кхоачашъю 900 совгIа информационно-пропагандистски хьисапера мероприятеш, 800 киносеансаш, 30 совгIа тематически 100 совгIа книжкайи художественнии выставкаш.

ЦIагIа ешача лекцешца, еча конференцешца, Iилмаи симпозиумашца, конкурсашца, викторинашца цхьана наха чIоагIа ховахеташ я укхаза болх беш йола «советски вузаш яьхарий Клуб», «социалистически къахьегама бригадай Клуб», «ЦIе гвоздика», яха «советскии венгерскии кхалнаькха доттагIала Клуб». Цу тайпара клубаш ерригаш а барх I я, хIаранена кулгалдеш шийн президиуми председатели ва, из болх беш дукхагIча даькъа Венгре бовзаш бола общественни деятелаш, Iилмахой, культура деятелаш хул. Клуба членаша даима хьинаре дакъа лоац ЦIен ерригача мероприятешта юкъе.

ЦIено болх беча пхе шера кхо миллион совгIа саг венгерски гражданаш хиннаб укхаза.

Р. КОБАЛЬ, АПН соб. корр.
Будапешт.

РУМЫНИ: ФОРДА ЙИСТОШ ДЕГIААХАРА ПЕРСПЕКТИВАШ

Констанцерча форда тохкамий Институте оттаьй Румыне 247 километр йIаьха Iаьржача форда йистош дегIаахара план.

Плано чулоац мехка цу лоархIамеча района экономически общественни вахара еррига сфераш, 2000 шерага кхаччалца йолча хана моттигера промышленности форда боахами, наха чубаха гIишлош хьалъяр, чкъаьрий лувцар, туризм, гонахьара го лорабар, керттерча даькъе форда хиш а долаш, кхыдараш дегIаахара перспективаш белгалъяьй.

Цу йистошка йоккха порт алхха цаI я, Констанце. БIаьшере чакхйоаллаш ялх хургья уж. Кхоъ хIанзе а хьалъеш латт: Аджидже, Мангале, Нэводара лоаллаха Мидия яхача мыса юххе. Кхы а ши порт хьалъергья Дунай фордах дIакхеттача — Сулинеи, Сфынтул-Георгеи.

Iалаьмате чIоагIа дегIайоагIаргья торгови флот — тIехь - тIехьа дукхагIа хул форда тIа гIолла дIа-юха кхухьа мовхьаш. 1990 шу тIакхоачаш пхезза совгIа дегIайоагIаргья торгови флот.

Констанце йоккхий халкъа боахама объекташ хьалъярца цхьана Нэводаре шерьергья химически мехкдаьтта химически промышленность.

Производственни потенциал иштта интенсивно дегIаярца дувзаденна Iалаьмате лакхлу гонахьара го лорабара деша лоархIам. Форда тохкамий Институто оттаьча плана тIа чакхдаха оттадаьд тайп-тайпара профилактически гIулакхаш. Хьалъергья, масала, форда хиш бIехдар геттара кIезиг дергдола хий дIаухийтача станцей дуккха говнаш дола система.

Перспективни программо чулоац иштта туристически база дегIайоалаелта а. Дикка шерлургья духдувлаш дуккха минеральни хиш а дарбан колд а йолаш йолча форда йистера унахцIено чIоагIъю моттигаш, — укх гаргарча 20 шера 300 эзарнега кхоачаш дукхагIа хургья царна чура моттигаш. Иштта тоергья Китук-Синое, Сфынтул-Георге, Сулина районерча форда йистошкара шоаш моргаш кхы йоаца аьхке ухеи чкъаьрий лувцеи моттигаш.

Леон ГУЗ.
(«Трибуна люду» — АПН).

Премьера чакхъяьнначул тIехьагIа

Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхошта бокхха кхаъ хилар Сийлахь-боккхача Октябра 61 шу дизар вай дезде кийчлуча хана эггара хьалхарча гIалгIай профессиональни театро ший болх дIаболабарах. С. Чахкиевен, Г. Русаковен «Къонгаш бовча хана» яхача пьесах Советски Союза Турпала Нурадилов Ханпаший цIерагIча театре къонача артисташа оттаьча спектакла премьера чакъяьнначул тIехьагIа редакце дукха письмош ух. Тхога язду студенташа, культура болхлоша, йоазонхоша, мугIарерча къахьегамхоша. Цар дувц наьна меттала пьесаш увттаергйола профессиональни коллектив хьахилар санна долча гIулакха лоархIамах, белгалдоах из вай мехка ленински къаман политика лерраrIа чакхъяхарах хьадаьнна беркат долга. Письмой автораша язду пьеса чулоацамо, къонача артистий говзало шоай дегашка чуйоссаьнча уйлаех, къонача коллектива искусствера никъ даькъала бувцаш дег тIара ловцаш доах.

Тахан оаха кепатох цу письмоех цхьадараш.

КЪАМАН КУЛЬТУРА ЦIЕЙ

ГIалгIай къаман культура цIей а хинна дIаэттар республика столицерча кердача театра здане чу Нохч - ГIалгIай драматически театра гIалгIай труппо ший хьалхара сезон хьайийлла 28-ча октябра сайре.

Сона, искусстве шовзткъа шера болх баьча актера, режиссера, цу дена се ваь ди тарденнадар, иразах, дукхача къамех лаьттача советски театральни искусствах айса деча доккхалах хьалбизабар кер. Да а да из доккха ираз — къаман театр хьахилара теш хила аьттув балар.

«Театр! Сона дезаш санна дезий шоана театр. вешта аьлча шоай син берригача низаца? О, гIолаш театре, шюашта моге вахар а валара цига хилийталаш шоай!». Цу дешашца 1834-ча шера цу хана къона хинна Биссарион Белинский хьахьокха гIийртав сенах латт наьха безам селла чIоагIа шийна тIаувзаш болча сценически искусства низ. ТIехьагIо театра сийлахь - воккха реформатор хиннача К. С. Станиславске белгалдаьккхад театро къамашта шоай вIаши гIулакхаш леладара гIо делга, цар эггара бочагIа йола уйлаш кхетае а хьахьокха а цо торо лулга.

Ма-дарра нийса оалаш да къаман духовни ганзаш дегIаяра боарам цун театральни культура дегIаяра боарамга хьежжа хул яха дешаш. Ший тайпара кIоарга маIан долаш хIама да гIалгIай драматически труппо ший болх октябрь бетта берригача мехка санна, Нохч-ГIалгIайчен а къахьегамхоша керда Советски Конституци тIайийца шу дизар дездаьча, сий долча Ленински комсомола 60 шу белгалдоаккхачен Сийлахь-боккхача Октябра 61-гIа шу дезде кийчлучен хана дIаболабаь хилар.

Дика кхетадеш да къоначa коллективо «Къонгаш бовча хана» яхача ший хьалхарча спектакла премьера Ленински комсомола 60 шу дизара хетаяр. Театра, музыкан кинематографеи Ленинградски паччахьалкхен институте лакхера театральни дешар чакхдаьккхача къоначa гIалгIай актераша цу спектакле гайтар йоккха театральни культура, лакха профессионализм, бIарчча цхьа ансамбль а хинна байна духьалъэттар уж. Сона хала да царна юкъе моллагIа цаI хьакъоаставе, хIана аьлча царех хIараваp ший тайпара дика а талант йола а актер ва. Шоай оаз хувца йоагIача хувца, сценически хьисапе цIена къамаьл де ховш, дика илли оачаш, халха боалаш, чоалхане акробатически элементаш караерзаяь нах ба уж.

Цхьаккха шеко яц, кердача драматически гIалгIай труппах республика къахьегамхошта идейни, эстетически нравственни кхетам балара партийни организаце йизза гIонча хургхиларахи къаман духовни ганзашта шийгара доккха дакъа юкъехьоргхиларахи. Дег тIара бIайха ловца а боаккхаш, шоай творчески никъ дIаболабаь сай къона коллегаш даькъала бувц аз. Искусства доккхача дунене шю дугаргдола никъ беркатеи сийрдеи хилба шун!

Х. ШАИПОВ,
республикански культурно - сердалон училища преподаватель, Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни артист.

ДОГ ГIОЗДАЬККХА ДИ

Ший эггара хьалхара сезон хьасллаш Нурадилов Ханпаший, цIерагIча Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен театра кердача здане чу гIалгIай труппо Чахкиев СаIидеи Русаков Геннадеи язъьяча «Къонгаш бовча хана» яхача турпала драмах кийчъяьча премьерага хьожаш дар тхо. Зал йизза нах бар цу дийнахьа цу спектаклага хьожаш. Цига мел хиннача сага Iалаьмате чIоагIа дог гIоздоаккхаш, царна боккха эстетически, художественни сакхетам луш чакхъяьлар из спектакль. Тамашне йоккхача говзалца хьахьекхар къоначa артисташа гIалгIай ахархой дезал. Барт тайна, Iалаьмате ловзара тIера, сакъердамеча бегех, сабарах, эхь-эзделах бизза бола Айдамара ялх воI шоашта бехктокхаме декхар хьалхашка эттача из декхар кхоачашде кийча болаш дIаотт.

Фашистий гIаьрахоша тIом хьоабаь Даьхенна кхерам тIабессача массава а из лорае дIаотт уж. Къиза моастагIа вохаваьр, коталон ди сихагIа тIадоаладар духьа шоай са дIа а лу цар.

Ала доагIа, цIаккха йицлургйоацача йоккхача говзалца хьаду Айдамарен Гоштайи сурт - сибаташ артисташа НГIАССР заслуженни артисто, Ленински Комсомола республикански преме лауреата Цицкиев Мухьмадеи артисткас Кодзоева Iайшетеи.

Зрителаш дега боккха тоам хулаш, чIоагIа самукъа доалаш хьожаш бар цу премьерага.

Тхона цIаккха а дицлургдоацаш доккха цIей а хинна дIаэттар из ди. Тхоай дог гIоздоаккхаш, эстетически а художественни а сакхетам айбеш, Iалаьмате хоза из спектакль кийчъяьча режиссераштa, художника, шоай дега юккъеда чакх а даьккха, цу наьха вахар хьахьекхача гIалгIай къоначa артисташта дег тIара баркал а оал, боккха ловца а боаккх оаха.

Хьамсара къона артисташ, тIехьа тIайоагIача хана дукха а дукхагIа толамаш, даха низ кхоачалба шун, вахар ираз, кхоллама никъ беркате хилба шун!

КУРКИЕВГIАР ИНЖАРИЙ: МАРЕМ, Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен университета филфака заочни отделене 5-ча курса студентка; МАРЕТА, Грозненски мехдаьтта института геофака 5-ча курса студентка; ЗАРЕТА, Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен университета физмата 3-ча курса студентка; ЗАРЕМА, № 3 йолча юкъерча школа дешархо.

ЛЕНИНГРАД. Нева тIарча городаца ювзаенна я сийлахь - воккхача эрсий йоазонхочун И. С. Тургенева литературно - общественни биографи. Из деша ваьгIав Петербургски университете. Йоазонхочун вахар а творчески кхел а «Современник» яхача Петербурге Н. А. Некрасовеи, И. И. Панаевеи арадоахаш хиннача журнала историех дIакъаста йиш йоацаш я. Нева тIарча городе арахийцад И. С. Тургенева дуккха романаши повесташи, укхаза эггара хьалха цIи хезай цун драматурга санна.

Ленинграде СССР АН эрсий литература Института (Пушкинский ЦIа) музее хьахьокхаш я И. С. Тургенева вахараи творчестванеи хетаяь йола экспозици. Музея фондашка я шоаш санна кхы йоацаш йола йоазонхочун вахара, цун гонахьенна, замана йоагIаш йола Ленинградски театрашка изобразительни материалаш. хьахьокхаш я цун произведеней пьесаши инсцинировкаши.

СУРТА ТIА: СССР АН эрсий литература Института (Пушкински ЦIен) Iилман болхлой Е. И. Кико, Н. В. Свиясов (аьтехьара вар) И. С. Тургенева сочинениий письмойи гуллам арахецара иллюстраци кичъеш ба.

М. БЛАХИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

Кердадараш, событеш, факташ

Легендарни «Аврора» — Маниле

Советски халкъа тIема сийлен памятник дола «Аврора» яха легендарни крейсер — Ленинграда эггара йоккхагIа йолча хозленех цаI я. Дунен тIарча тайп-тайпарча паччахьалкхенашкара уха дуккха делегацеш, туристаш ба цун борта тIа боввла а цецвоаккхаш долча кема гIулакхех ветеранаша дувцарашка ладувгIа а гIерташ.

Официальни визитаца вена СССР-е волаш ший сесагаца «Аврора» тIа хилар Филиппинай президент Маркоса.

Россега а дерригача дуненга а керда зама — Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце зама йолаяларах хоам баьча «Аврора» гIулакхаш хьаьшашта дIадовзийташ, кема командира дагадохийтар иштта крейсер Филиппиний столице Маниле хинна хилар.

...Событеша юхадуг вай эрсий-японски тIом лаьттача 1904—1905 шерашка. 1903 шера хи тIа даьннача «Аврора» яхача крейсеро хьинаре дакъа лаьцар Японена дуxьаларча тIема юкъе. Крейсеро цIаккха а доврдоацаш ший сий даьккхар ший 1905 шера гIоръяьнна йола форда тIара Цусимски сражени йолаш, моастагIчун массехк кема доха а даь. Эрсий кемаш Владивостоке дIакхоачадаланзар, цудухьа соцадир цар Манила яхача, тIема юкъе йоацача порте чугIолга. 1905 шера июнь бетта крейсеро «Авророн» эрсий тIема-форда флота кхыча шин кемои Манильски бухте якораш тайсар. Ховш да, «ворхI эзар гIайрен мехка» массехк ди доаккхаш эрсий фордахой моттигерча бахача наха дика тIаийца хилар. Кемай экипажий членаш чIоагIагIа раьза хинна хиннаб филиппински Iалама хозленашта, цига бахача наьха хьаша дика тIаэцаш йолча традицешта.

Андрей ОЛЕНИН.
АПН корреспондент.

Д. Г. МИДАЕВ

Ший 77-ча шера кхелхав 1924 шера денз КПСС член, республикански лоархIаме персональни пенсионер Даша Геланович Мидаев. Д. Г. Мидаев ваьв 1901 шера Нохч-ГIалгIай АССР Урус-Мартановски районерча ГIойтIа яхача юрта къеча ахархочун дезале. Къахьегама никъ дIаболабаьб 1915 шера Грознерча «Молот» яхача заводе рассильни волаш. Къилбаседа Кавказе Граждански тIом лаьттача шерашка партизански отряде гIулакх деш хул. тIом чакхбаьнначул тIехьагIа хьинаре дакъа лаьцар комсомола ГIойтIара ячейка вIашагIйоллаш, хIаьта цун хьалхара секретарь а хул цунах.

1924 шера денз 1927 шерага кхаччалца Д. Г. Мидаев комсомола нохчий обкома хьалхара секретарь волаш болх беш хул. 1927 шера денз нов. Д. Г. Мидаев партийни бохамеи балхаш деш хул. ВКП(б) XVI съезда делегат хиннав. Массехказа харжав ВКП(б) обкома, ВЛКСМ обкома, иштта облисполкома президиума членалла.

Парте ше дIамел хьожаваьча балхаш тIа шийна тIалатта декхар довзаш, ший деррига хьинари низи дIалуш къахьийгад цо.

Дуккхача шерашка КПСС обкомерча партийни комиссе штате воаца член волаш хилар нов. Д. Г. Мидаев.

Даьхенна хьалхашка дика гIулакхаш карагIдувларах кхоъ медаль еннай цунна.

Даим дикаца тхона дагалаттаргва Даша Геланович Мидаев.

Новкъостий группа.

КЕРДАЧА ШЕРА ХЕТАЯЬ ЛОТЕРЕЯ

Къаьстта чIоагIа бахача наха къердаш я кердача шера хетаяь шерра-шера арахецаш йола ахчан-хIамай лотерея. Российски Федераце Министрий Совето РСФСР финансай министерствана бокъо еннай 1978 шера кхы тIа (Кердача шера хетаяь) ахчан-хIамай лотерея арахеца. Из хургья 30 миллион сома боарам болаш. Цу ахчан боараме арахецаш долча билетех хIара дар 30 кепиг мах болаш да.

Кхы тIа арахийцача (Кердача шера) лотерея тираж хургья 1978 шера 29 — 30 декабре городе Калуге.

Цу лотерея билеташ ийцачунга, тираж хинначул тIехьагIа, кхоачаргда 24300 кердача шера совгIаташ — культурнии бытовойи гIулакхашта эша предметаш. Царна юкъе хургья — «Москвичи» «Жигулии» яха 200 легковой автомобиль, тайп-тайпарча маркех йола 900 мотоцикл, 200 пианино, уж миссел телевизораш, 500 магнитофон, 1500 радиоприемник, уж миссел кIувсаш, 3500 холодильник. Дукханешка кхоачаргья электрофонаш, кинокамераш, маIача наьхеи кхалнаьхеи сахьаташ, барзкъаш дуттеи хIамаш тегеи машина, петара цхаралаш, электрически самовараш. Цу тираже ловзадерга иштта электробриташ, спортивни тхан костюмаш, пылесосаш, бахача наха вахаре чIоагIа эшаш йола кхы дуккха маьхе хIамаш. Ахчан кхажамашта юкъе хургда 500, 250, 200, 100, сома боарам бараш а.

Ерригача лотереях 60 процент яр — 18 миллион сома яр — кхаж бенача наха дIалуча ахчанга гIоргья. Иразе билеташ кхаьчарашка 10 миллиони 600 эзар хIамайи ахчани кхажамаш кхоачаргда.

Билеташ эца йиш йолаш да сберегательни кассашкара, тикашкара, газетни киоскашкара, почта учрежденешкара, общественни кхачан предприятешкара. Уж дохка доладергда кастта — 1978 шера ноябрь юкъе кхаьчачул тIехьагIа.

Кхы тIа арахийцача (Кердача шера) лотерея кхаж бена билеташ царех доагIар хьаэцара сберкассе дIахьокха йиш я 1979 шера 30 июне кхаччалца.

Шун аьттув балар лов тхона, хьамсара газет дешараш!

С. СМАГИН,
Гострудсберкасс Нохч-ГIалгIай республикански управлене воккхагIвола инспектор.

Редактор **Т. А. ТЕБОЕВ.**

Ираз-аьттув хилба шун!

Нохч-ГIалгIайчен искусства вахаре Iалаьмате доккха хIама хиларах тарра тIаийцар бIаьш зрителаша Нурадилов Ханпаший цIерагIча драмтеатре гIалгIай труппо ший театральни сезон хьаеллар.

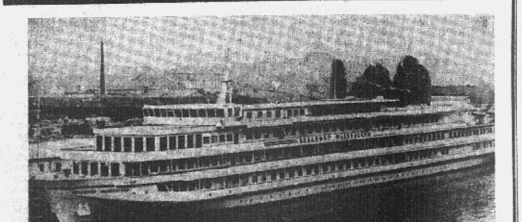
Пьеса авторацa Чахкиев СаIидаца, спектакла режиссераца Хакишев Русланаца, иштта театра дуккхача актерашца а хиннача къамаьлаша тешал дора лоацачa ханна из спектакль кийчъяь хилара. ХIаьта а сона гора, спектакль тIа машара зама гойтача хана зрителашта юкъе лаьтта белам а тIема зама тIаэттача дуккханеша бIаргех йовлакхаш хьекхар а.

Дезала даь — Айдамара роль ловзаьча Цицкиев Мухьмадагареи, дезала наьна роль ловзаьча Кодзоева Iайшетагареи денз эггара зIамагIа волча виIий роль ловзаьча Гайсанов Султанага кхаччалца дог тешадеш гуш дар из труппа, шийна хьалхашка оттадаь декхар мелла хала а чоалхане а хиларах, кхоачащде низ болаш хилар. Керттера дар из а да.

Цхьаккха шеко а йоацаш вай республика моллагIча районе, юртарча клубе спектакль оттае низ болаш да тахан Нохч - ГIалгIай паччахьалкхен драмтеатр. Эзараш ба цун спектаклаш го ловш а. Харц хургдар, нагахьа санна тахан театра репертуаре йолаш йолча драматургически произведенеша зрителий хьогал йоаергья аьлча. Из йоас, вешта аьлча, таханарча зрителa ловр кхоачашдара хьакхоллаза яргьяц таханарча замо дIадехараштa кIоаргга жоп луш йола театра эшаш йола произведенеш. ХIаьта уж произведенеш шоай чулоацамца, оттадеча сурт-сибатаца, сценодIаеххача тайпара хила а, дикадар, пайдане дар хьаллоацаш а зуламечунца лира къовсам лоаттабе зритель Iомавеш а хила еза.

ЦIенача дег тIара лов театра ерригa коллектива а цун гIалгIай труппа а театральни сезон дIайолаярца даькъала ювца. Ираз-аьттув а болаш, зрителий дагара даха низ хилба шун, новкъостий!

М.-С. ПЛИЕВ,
йоазонхо.

Советски Союза 125 метр дIаьха дола «Владимир Маяковский» яха додача хи тIа гIолла лела теплоход хьадаьд «Эльбеверфт» (ГДР) яхача бойценбургски верфе. Цун сурт даьккхад заказчикага кема дIалуча хана торжественни церемони йолча хана Висмар яхача порте.

АДН—ТАСС сурт.

ТЕЛЕВИДЕНИ

14 НОЯБРЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — Iуйранара гимнастика.
8.55 — «Революце маршал» яха телевизионни художественни фильм. Хьалхарен шоллагIеи сереш.
11.00 — Глинка цIерагIча Ленинградски Паччахьалкхен академически капелла концерт.
14.30 — «Юртара балха деиош». Кинопрограмма.
15.20 — Р. Роллан. «Вахара а творчества а оагIонаш».
16.00 — «Вай сомий беш».
16.30 — «Объектив».
17.00 — «Бокъонца дола бераш!»
17.45 — «Атоммаш: хьалъю гIишло, завод, город».
18.00 — Кердадараш.
18.15 — «Самукъане ноташ».
18.30 — «Сага закон а».
19.00 — «Дунен халкъий творчество».
19.30 — Хоккеях йола СССР чемпионат. «Крылья Советов»—ЦСКА. Хьалхара, шоллагIа периодаш. ЦСКА спорта Дворецера трансляци.
21.00 — «Ха».
21.30 — Хоккеях йола СССР чемпионат. «Крылья Советов» — ЦСКА. КхоалагIа период.
22.05 — «Шоана хетар». Инстеьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

17.50 — «Зейские ворота» яха документальни фильм.
18.10 — Кагирхойи атеизми. «Дешапа а гIулакхаца а». Шалински района «Искра» яхача совхоза ВЛКСМ Комитета секретара Муслимова къамаьл (нохчий меттала).
18.20 — «Дунен халкъашта юкъера обозрени» (гIалгIай меттала).
18.35 — «Нохч - ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIай меттала).
18.55 — Хоамаш, реклама.
19.05 — «Саги закони».
19.30 — «В. И. Лебедев-Кумача стихаши иллеши».
20.15 — «Бийса даькъала хийла шун бераш!».
20.30 — «Советски Союза гIулакх деш на!».
21.40 — «Хевсурски баллада» яха художественни фильм.

15 НОЯБРЬ

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — Iуйранара гимнастика.
8.55 — «Оакхарий хьакъехьа берашта».
9.25 — «Дикача наха юкъе» яха художественни фильм.
10.45 — «Киноникъбара клуб».
14.30 — «Социалистически мехкий» документальни фильмаш яха программа.
15.30 — «Хьамсара Iалам».
15.55 — П. Неруда. Вахара а творчества а оагIонаш.
16.35 — «Iилман вахар».
17.05 — «Кагирхошта йола музыкальни сайренаш».
18.00 — Кердадараш.
18.15 — Кагирхошта йола музыкальни сайренаш дIахоьхьар.
19.00 — КПСС ЦК 1978-ча шера июльски Пленума соцамаш кхоачашде.
19.20 — «Илли-78».
20.00 — «Камилла» яхача телевизионни дукхасерийни художественни фильма премьера. ШоллагIа сери (Итали).
21.00 — «Ха».
21.30 — Дунен халкъашта юкъера олимпийски «Спортлото». ШоллагIа выпуск. Прагера трансляци. Инстеьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

16.00 — Бурув бетта балхаш деча Октябрьски управлене коллективаца республика йоазонхой вIашагIкхетар.
16.40 — «ЗыковгIар» яха телевизионни спектакль. Хьалхара сери.
17.45 — Хоамаш, реклама.
17.50 — «Профессешта тIаберзабаь дIа-юха нийсбар». Iилман — популярни фильм.
18.00 — КПСС ЦК 1978-ча шера июльски Пленума соцамаш кхоачашде. «Техникана ремонт еш латт».
18.20 — Комплексни гIулакхашца дешархой кхетамца кхебар (гIалгIай меттала).
18.35 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала).
19.00 — Иллеш доах Дунен халкъашта юкъерча конкурсий лауреата Дйишева.
19.20 — «Литератураи, искусстваи, архитектураи дакъера 1978-ча шера СССР Паччахьалкхен совгIата лауреаташ».
20.15 — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.30 — «Советски самбо 40 шу дизара хетаяь турнир».
21.00 — «Малх тIаьръюкъе» яха телевизионни документальни фильм.
21.30 — «ДIалокх РСФСР халкъа артиста Казакова» (баян).
21.40 — «Гаьнарча моттиге» яха телевизионни художественни фильм.

РАДИО

14 ноябрь

6.30 — «Юртара Iуйре» (эрсий меттала).
7.10 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.17 — «Сердало» газета обзор.
7.32 — Ашараш (гIалгIай меттала).
8.25 — Хоамаш.
8.35 — Ашараш (гIалгIай меттала).
8.45 — «Интернационализм — вай вахара закон». Беседа (нохчий меттала).
9.15 — «Тхога язду» (нохчий меттала).
9.30 — «Къона вай заманхо» яха радиовыпуск (гIалгIай меттала).
17.00 — ДIаяхача замах юхедисача воча гIулакхашца къовсам лоттабе!» Беседа (гIалгIай меттала).
17.15 — «Дог-уйла дика долча нахах». «Электроприбор» яхача заводера передача (нохчий меттала).
17.30 — Социалистически яхье хьалхалаттараишта дола концерт (гIалгIай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).
18.30 — «Сайранара Грозный» (горсете гIолла).

15 ноябрь

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.17 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.32 — Ашараш.
8.25 — Хоамаш.
8.35 — «Корта бохабу маларашеи меларцеи алкоголизмацеи лоаттаеча къовсама нравственни гIулакхаш». Нохч-ГIалгIай АССР юстице министра Албастова къамаьл (эрсий меттала).
8.50 — Ашараш (эрсий меттала).
9.15 — «Берий хьакъехьа бонкхийбараштa». Беседа (гIалгIай меттала).
9.30 — «Цхьоагlo йолча дезале» яха радиовыпуск (эрсий меттала).
9.50 — Ашараш (эрсий меттала).
16.00 — Производстве хьалхалаттараишта дола концерт (эрсий меттала).
16.30 — Экономически знанеш болхлой факультет (эрсий меттала).
16.45 — КПСС ЦК 1978 шера июльски Пленума соцамаш кхоачашде! «Республике сомий бешамаш толам болаш дегIайоалаяр». Беседа (нохчий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

Хоттам

Тахан республике гIоллеи Грознеи хувцалуш морхащ а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбузехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 0—5, Грозне 2—4 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, цхьайолча хана лоа а делхаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура бийсана 13—18 градус шелал дийнахьа —2 +3 градус йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара — 3-34-38; партийни вахареи культуреи отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела—3-42-28; письмой отдела—3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отдела партийной жизни и культуры—3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем—3-74-68; бухгалтерии—2-54-30; корректорской—2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ05329. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ 7883.